

Adrian - Silvan Ionescu

PREZIOSI IN ROMÂNIA

Coperta I:

Moși, 14 iunie 1869, acuarelă
Muzeul Național Peleş, (detaliu)

Front Cover:

Moși, Traditional May Fair, 14 June 1869, watercolour
The Peleş National Museum, (detail)

Coperta IV:

Contele Amedeo Preziosi, fotografie de Nadar, Paris, cca 1860,
colecția contelui Josef John Preziosi, Malta

Back Cover:

Count Amedeo Preziosi, photo by de Nadar,
Paris, cca 1860, count Josef John Preziosi's collection, Malta

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IONESCU, ADRIAN-SILVAN

Preziosi în România / text: Adrian-Silvan Ionescu;

trad.: Ioana Luca. București: NOI Media Print, 2003

(Discover Romania)

ISBN 973-85881-6-2

I. Ioana Luca (trad.)

74/76(450)Preziosi, D.

Adrian - Silvan Ionescu

061.4
I-68p

PREZIOSI IN ROMANIA

versiune română și engleză
romanian and english version

NOI MEDIA PRINT
2003

Istoric și critic de artă, dr. Adrian – Silvan Ionescu este cercetător principal la Institutul de Istorie "Nicolae Iorga" și conferențiar universitar la Universitatea de Arte din București unde predă cursuri de istoria artei și de istoria fotografiei. Este laureat al Premiului "G. Oprescu" al Academiei Române (1992), al Premiului Uniunii Artiștilor Plastici pentru critică de artă (2001) și al Premiului "Simion Mehedinți" al Fundației Culturale Magazin Istoric (2003).

Dr. Adrian – Silvan Ionescu este autorul mai multor volume:

Artă și document, Editura Meridiane, București, 1990

Balurile din secolul al XIX- lea, Fundația Culturală "D'ale Bucureștilor", București, 1997

Trista istorie a preeriei, Editura Globus, București, 1998

Învățământul artistic românesc, 1830 – 1892, Editura Meridiane, București, 1999

Portrete în istoria artei românești, Editura Dorul, Norresundby, Danmark, 2001

Moda românească, 1790 – 1850. Între Stambul și Paris, Editura Maiko, București, 2001

Cruce și semilună. Războiul ruso – turc din 1853 – 1854 în chipuri și imagini, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2001

Penel și sabie. Artiști documentariști și corespondenți de front în Războiul de Independență (1877 – 1878), Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2002

A fost, de asemenea, editorul jurnalului american al Reginei Maria, intitulat **America Seen by a Queen. Queen Marie's Diary of Her 1926 Voyage to the United States of America**, The Romanian Cultural Foundation Publishing House, Bucharest, 1999, precum și al scrierilor lui Ulysse de Marsillac apărute sub titlul **Bucureștiul în veacul al XIX – lea**, Editura Meridiane, București, 1999.

An art critic and art historian, Dr Adrian-Silvan Ionescu is senior researcher at the "Nicolae Iorga" Institute of History and Associate Professor at the Fine Arts Academy in Bucharest. He currently teaches Art History and the History of Photography. He was awarded the "G. Oprescu" Prize of the Romanian Academy (1992), the prize of the Fine Artists' Union for art criticism (2001), and the "Simion Mehedinți" prize of the Magazin Istoric Cultural Foundation (2003).

Dr Adrian-Silvan Ionescu has authored several volumes, including:

Art and Document. Bucharest: Meridiane Publishing House, 1990.

The 19th Century Balls, Bucharest: The Cultural Foundation "D'ale Bucureștilor," 1997.

The Sad History of the Prairie. Bucharest: Globus Publishing House, 1998.

Art Education in Romania, 1830-1892. Bucharest: Meridiane Publishing House, 1999.

Portraits in the Romanian Art History. Norresundby, Denmark: Dorul Publishing House, 2001

Romanian Fashion, 1790-1850: Between Istanbul and Paris. Bucharest: Maiko Publishing House, 2001.

Cross and Crescent: The Russian-Turkish War of 1853-1854 in Portraits and Images. Bucharest: Biblioteca Bucureștilor Publishing House, 2001.

Brush and Sword: Documentary Artists and War Correspondents in the War of Independence (1877-1878). Bucharest: Biblioteca Bucureștilor Publishing House, 2002.

Dr Ionescu has also edited Queen Maria's American journal under the title **America Seen by a Queen. Queen Marie's Diary of Her 1926 Voyage to the United States of America** (Bucharest: The Romanian Cultural Foundation Publishing House, 1999), as well as the writings of Ulysse de Marsillac **Bucharest in the 19th Century**. (Bucharest: Meridiane Publishing House, 1999).

Mulțumiri

Editorii doresc să-și exprime mulțumirile față de:

MUZEULUI NAȚIONAL DE ARTĂ (M.N.A.)

MUZEULUI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI (M.M.B.)

MUZEULUI NAȚIONAL "PELEȘ" (M.N.P.)

**BIBLIOTECII ACADEMIEI ROMÂNE,
CABINETUL DE STAMPE (B.A.R.)**

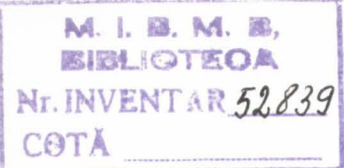
DIRECȚIEI ARHIVELOR NAȚIONALE ISTORICE CENTRALE,

pentru generozitatea cu care ne-au pus la dispoziție materialul iconografic și documentația privind opera și activitatea lui Amedeo Preziosi aflate în patrimoniul lor, precum și

contelui Josef John Preziosi din Mosta, Malta, strănepot de unchi al pictorului, care ne-a pus la dispoziție un portret necunoscut al acestuia.

domnului **Ian Graham**, arheolog la Peabody Museum, Harvard University, Cambridge, Massachusetts, pentru pasiunea cu care a urmărit pașii plasticianului în peregrinările sale artistice și pentru tenacitatea cu care a depistat și identificat opere uitate ale acestuia, informându-ne despre descoperirile sale și furnizându-ne material fotografic și documentar care a completat cercetările noastre.

Mulțumiri speciale se cuvin domnului **Ionel Ioniță**, directorul **Muzeului Municipiului București**, care a îmbrățișat, cu entuziasm, ideea reproducerii integrale, într-un album, a caietului de schițe din 1869, **La Valachie par Preziosi**, aflat în patrimoniul instituției ce o conduce, iar când lucrarea s-a amplificat incluzând toate operele cunoscute ale lui Preziosi aflate în muzeele României, a susținut, cu multă dăruire și dezinteres, noul proiect.

Acknowledgments

The editors wish to express their gratitude to the following institutions for their generous contribution of iconographic material and documentation about the work and life of Amedeo Preziosi:

THE NATIONAL ART MUSEUM OF ROMANIA (M.N.A.)

THE MUSEUM OF THE CITY OF BUCHAREST (M.M.B.)

THE "PELEȘ" NATIONAL MUSEUM (M.N.P.)

THE LIBRARY OF THE ROMANIAN ACADEMY (B.A.R.)

THE HISTORICAL NATIONAL ARCHIVES OF ROMANIA

We also gracefully acknowledge the contribution made by

Count Josef John Preziosi from Mosta, Malta, the painter's great-great-grandnephew, who made available to us a previously unknown portrait of his ancestor; and

Ian Graham, an archaeologist with the Peabody Museum at Harvard University, Cambridge, Mass., for his dedication in tracking down each step of the artist during his travels, his persistence that led to the discovery and identification of some of Preziosi's forgotten works, and his promptness in informing us about his findings and providing us with documents and photos that completed our research.

Special thanks are due to **Mr. Ionel Ioniță**, the director of the **Museum of the City of Bucharest**, who enthusiastically embraced the idea of reproducing Preziosi's 1869 sketchbook, **La Vallachie par Preziosi**, now housed in the Museum, in its entirety as an album. When our project became larger and came to include all of Preziosi's known works existing in the Romanian museums, he fully and wholeheartedly threw his support behind the new project; for this, once again, we wish to thank him.

Adrian - Silvan Ionescu

PREZIOSI IN ROMANIA

NOI MEDIA PRINT

CUPRINS

Preziosi printre români	9
Note	42
Anexă	47
Bibliografie selectivă	48
Ilustrații	49

CONTENTS

Preziosi among the Romanians	9
Notes	42
Appendix	47
Selective Bibliography	48
Illustrations	49

Preziosi printre români

Personalitate singulară și misterioasă, Preziosi a fost unul dintre remarcabilii plasticieni ai secolului al XIX-lea dedicați peisajelor și portretelor din zone exotice. Făcea parte dintr-o mare familie de pictori peregrini atrași de mirajul Orientului, de nuanțele strălucitoare și tipurile umane pitorești ale ținuturilor răsăritene. Contemporan al celor mai însemnați artiști documentariști ai veacului, precum Auguste Raffet (1804-1860), Charles Doussault, Michel Bouquet (1807-1888), Théodore Valerio (1819-1879), Auguste Lancelot (1827-1894), Emil Volkers (1831-1905), Henri Trenk (1818-1892), Franz Xavier Knapp (1809-1883), Carol Szathmari (1812-1887), ca și al reporterilor de front prezenți pe câmpurile de luptă ale Războiului Crimeii din 1853-1856 sau ale Războiului Oriental din 1877-1878, precum Constantin Guys (1803-1892), Adolf Schreyer (1828-1899), Auguste Lançon (1836-1887), Dick de Lonlay (1846-1893), José Luis Pellicer (1842-1901), Johann Nepomuk Schönberg (1838-1913), Landislaus Eugen Petrovitz (1839-1907), Themistocles von Eckenbrecher și, din nou, Szathmari - toți călători prin ținuturile noastre pe care le-au îndrăgit și le-au immortalizat în opere perene - Preziosi și-a creat un stil personal, inconfundabil, valoros prin cantitatea impresionantă de informații ce o furnizează despre locurile vizitate, prin calitățile compoziționale și cromatice.

Preziosi Among the Romanians

Preziosi, one of the many remarkable 19th century artists who specialized in painting exotic landscapes and people, was a mysterious and unique personality. He belonged to the great family of travelling artists attracted by the mirage of the Orient, its brilliant colours, and the picturesque people who inhabited those eastern regions. He was a contemporary of the most important documentary artists of the century, such as Auguste Raffet (1804-1860), Charles Doussault, Michel Bouquet (1807-1888), Théodore Valerio (1819-1879), Auguste Lancelot (1827-1894), Emil Volkers (1831-1905), Adolf Schreyer (1828-1899), Franz Xavier Knapp (1809-1883), Henri Trenk (1818-1892) and Carol Szathmari (1812-1887). He also lived at the same time as Constantin Guys (1803-1892), Auguste Lançon (1836-1887), Dick de Lonlay (1846-1893), José Luis Pellicer (1842-1901), Johann Nepomuk Schönberg (1838-1913), Landislaus Eugen Petrovitz (1839-1907), Themistocles von Eckenbrecher who together with Szathmari were among artists lucky enough to document the battlefields of the Crimean (1853-1856) or the Oriental War (1877-1878). All these artists visited various regions of Romania, and fascinated, immortalized them in everlasting works. In this context, Preziosi may be said to have created for himself a very

Amedeo Preziosi
1816 - 1882

Portul Istanbul,
1865,
M.N.A.

În notele autorului apare sub titlul **Bosfor**

The Istanbul Harbour,
1865,
M.N.A.

This bears the title **Bosphorus** in the author's notes

Dacă în timpul vieții era apreciat și căutat iar creațiile sale, prezente pe simezele expozițiilor sau publicate în presa ilustrată, aveau o apariție constantă, unanim lăudată, după moarte Preziosi a fost dat uitării. Acuarelele sale fuseseră la vremea lor una dintre mândriile principelui Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, domnitorul României, expuse la loc de cinste în palatul din București, în salonul albastru, așa cum relatează Ulysse de Marsillac, cu binecunoscuta-i plăcere pentru detalii, în *Ghidul călătorului la București*.¹ Dar, cu ineluctabila scurgere a timpului, gusturile s-au schimbat și, după trecerea în neființă a marelui rege, interioarele palatului regal au fost modificate, remobilate și redecorate în funcție de noile stiluri artistice dominante în secolul XX, iar lucrările lui Preziosi au fost puse la păstrare, în

personal style, unmistakably original, and highly valuable both in terms of the information his paintings provide about the places he visited and also in terms of their chromatic and compositional qualities.

Appreciated and sought after during his lifetime, his works were shown in exhibitions, reproduced in illustrated magazines, were constantly on display, and unanimously celebrated. However after his death Preziosi was soon forgotten. His water-colours had once been the prized possessions of the Prince of Romania, Carol I of Hohenzollern-Sigmaringen, and given prominent positions in the blue drawing room of the Bucharest Palace. This information was published in Ulysse de Marsillac's *Ghidul călătorului la București*, due to the author's fondness for detail. However, as time passed, tastes changed, and after the death of this famous king, the interiors of the royal palace were altered, redecorated and refurbished according to 20th century artistic taste. Preziosi's works were summarily removed and stored away for safekeeping, far from the eyes of new monarchs and their guests.

This explains why Preziosi was long surrounded by mystery during the 20th century, both for researchers and the public. Nobody knew his nationality, his first name, or his appearance. Even his work was only partially known, some being familiar only with his oriental subjects, while others knew only of works devoted to Romania. Even his name was thought to be one of Szathmari's pen names, because of the similarity of their subject matter². Many works were later demonstrated to be copies after Preziosi painted by Szathmari. The same mystery also surrounded the artist's first name. Taking a 'D' that was placed in

depozite, departe de ochii noilor monarhi și ai oaspeților acestora.

De aceea, în veacul XX, multă vreme figura lui Preziosi a fost învăluită în mister atât pentru cercetători, cât și pentru public: nu i se cunoștea naționalitatea, nu i se cunoștea prenumele, nici trăsăturile feței și nici chiar opera decât fragmentar, în funcție de proveniența celui care luase contact fie numai cu aceea cu tematică orientală, fie doar cu aceea dedicată României. Ba, încă și numele s-a crezut, într-un timp, că ar fi fost un pseudonim al lui Szathmari² din cauza coincidenței de subiecte abordate de amândoi dar identificate ulterior ca fiind copii ale celui din urmă după lucrări ale celui dintâi. Aceeași umbră a plutit și asupra prenumelui artistului. Luând un "D" ce era plasat - ca prescurtare de la "domnul" - înaintea numelui plasticianului în *Catalogul de obiecte ce figurează la Esposițiunea Publică din 1873*, Al. Busuioceanu presupunea că prenumele acestuia ar fi fost *Domenico*.³ Eroarea a fost perpetuată decenii de-a rândul, până aproape de zilele noastre, căci autorii ce s-au ocupat ulterior de Preziosi au preluat supoziția lui Busuioceanu drept certitudine. Așa a procedat Al. Bădăuță în prefața mapei sale cu planșe reproduse după imaginile cu aspecte ale Capitalei la 1869, cu ocazia primei ediții a "Lunii Bucureștilor" din 1935. Bădăuță îl considera pe pictor "un artist nomad" de origine italiană, deși evidenția faptul că în Italia era complet necunoscut și nu putuse afla nici o informație despre el nici chiar de la specialiștii și criticii de artă renumiți.⁴ În două dintre studiile sale dedicate lui Szathmari, G. Oprescu amintea și de Preziosi pe care îl eticheta drept "italian lavantin" și înainta supoziția că l-ar fi putut chema Antonio.⁵ În

*front of the last name of the artist in Catalogul de obiecte ce figurează la Esposițiunea Publică din 1873 to stand for something other than the usual abbreviation in Romanian for 'Mr.'. Al. Busuioceanu suggested that Preziosi's first name may have been Domenico.³ This mistake was perpetuated as later scholars researching Preziosi took Busuioceanu's conjecture for established fact. Al. Bădăuță illustrates this in his Preface to the portfolio of reproductions showing aspects of the capital city in 1869, and published on the occasion of the first 'Month of Bucharest' Festival in 1935. Bădăuță considered the painter to be "a nomad artist" of Italian origin, although he emphasised that the artist was totally unknown in Italy. He also added that not one of the Italian art critics or renowned scholars he had consulted was able to provide any biographical data about Preziosi.⁴ G. Oprescu, in two of his studies devoted to Szathmari, also mentions Preziosi, whom he labels a 'Levantine Italian', and hypothesizes that he may have been called Antonio.⁵ In 1970, the authors of the volume *Pictura românească în imagini*, mention him briefly together with some other landscape painters interested in the hedonistic and picturesque aspects of village life. They too refer to him as Domenico.⁶*

It was only in 1976, as a result of his extended correspondence with the artist's descendants and various officials in Preziosi's native country, that Marin Nicolau-Golfin was able to establish the truth about his first name. Then, for the first time in Romania, he published an outline of Preziosi's biography that was sufficiently accurate, but not exhaustive.⁷ On this occasion, Nicolau-Golfin also put together a 255-entry catalogue of all the

1970, autorii volumului *Pictura românească în imagini*, menționându-l în treacăt, alături de alți peisagiști cu interes pentru latura hedonistă și pitorească a mediului rural, îl numesc tot *Domenico*.⁶

Abia în 1976, Marin Nicolau-Golfin, în urma corespondenței purtate cu descendenții familiei și oficialitățile din țara natală a artistului, a stabilit, în mod definitiv, adevărul în privința prenumelui acestuia și a publicat, pentru prima dată în România, o schiță biografică destul de corectă și aproape completă a lui Preziosi.⁷ Cu acea ocazie a întocmit și un catalog cu 255 de poziții a tuturor creațiilor (acuarele, desene și litografii) semnate de Preziosi, aflate în muzee și colecții particulare din țară și câteva din străinătate, despre care avea doar informații, dar nu le văzuse.

Redescoperirea parțială a operei lui Preziosi s-a produs, în România, la mijlocul celei de-a patra decadă a secolului XX. În 1934, Al. Busuioceanu publica, în primul număr al revistei "Studii italiene", un articol entuziast, intitulat *Acuarelele lui Preziosi*, ilustrat cu 16 reproduceri alb-negru de bună calitate. Cu acel prilej autorul a repertoriat și cele 41 de lucrări aflate la acea dată în Colecția Regală. Apreciind cu justețe aceste lucrări, Busuioceanu propunea valorificarea lor într-un album: "Astfel, pentru Bucureștii vechi mai cu seamă, ca și pentru aceste monumente, Preziosi e, într-adevăr, unul din ilustratorii cei mai importanți. *Lucrările lui ar merita a fi reproduse într-un album unde, alături de acuarelele în același gen ale lui Szathmary (sic), sau de lucrările mai vechi ale unor Raffet, Doussault sau Bouquet, ar putea întocmi o imagine dintre cele mai fidele și nu lipsită și de interes artistic, a aspectelor românești atât de colorate din secolul trecut.*"⁸ (subl. A.S.I.)

works signed by Preziosi (watercolours, drawings, lithographs) housed by Romanian museums and private collections. He also included some works to be found outside of Romania, on which he had a little information, but had never seen.

*The partial rediscovery of Preziosi's work took place in the mid-1930s. It was in 1934, that Al. Busuioceanu published in the first issue of "Studii italiene" an enthusiastic article entitled *Acuarelele lui Preziosi*, with 16 good quality black and white reproductions. On this occasion the author indexed the 41 works found in the current Royal Collection. Perceiving the true value of these works, Busuioceanu suggested that they should be published in an album: "Preziosi is indeed one of the most important painters, mostly for old Bucharest, but also for these monuments. His works are worth reproducing in an album. Together with Szathmary's (sic) similar watercolours or the older works of Raffet, Doussault or Bouquet, they could offer one of the most faithful images of the colourful aspects of last century's Romania and hold a certain artistic interest."⁸ (my italics).*

*1935 was, without doubt, the Preziosi Year in Romania, for that was the moment when the artist and his work were revealed to the public. Al. Busuioceanu reprinted in French his article from the previous year in a small album in the 'Apollo' art collection,⁹ while Victor Brătulescu published an album entitled *Vechi vederi bucureștene*¹⁰ in which he included 19 black and white reproductions of Preziosi's works that were part of the collection of the Commission for Historical Monuments. In this volume, the author relates how a sketchbook, offered for sale in 1925 by a merchant from Istanbul, was*

Anul 1935 a fost, fără îndoială, *Anul Preziosi* în România căci atunci artistul și opera au fost restituite publicului larg. Al. Busuioceanu reia articolul din anul precedent și-l publică, în franceză, într-un mic album din colecția de artă "Apollo".⁹ Victor Brătulescu scoate și el un album, *Vechi vederi bucureștene*¹⁰, în care reproduce, tot alb-negru, 19 lucrări de Preziosi aflate în colecția Comisiunii Monumentelor Istorice. Cu acel prilej, autorul expunea istoria unui caiet de schițe adus spre vânzare, în 1925, de un negustor din Istanbul ce, mai întâi i-l prezentase savantului N. Iorga care îi recunoaște marea valoare documentar-artistică și îl recomandă Bibliotecii Academiei Române sau Comisiunii Monumentelor Istorice. Dar nici una dintre aceste instituții nu dispuneau de fondurile necesare așa că, în final, este achiziționat cu suma de 50.000 lei de omul politic Constantin Argetoianu.¹¹ În sfârșit, pentru "Luna Bucureștilor", Al. Bădăuță editează, așa cum s-a precizat mai sus, o mapă cu planșe – *primele* tipărite color – după caietul de schițe aflat în posesia lui Argetoianu, intitulată *Bucureștii în 1869 de Preziosi*. Tot pentru acea sărbătoare a Capitalei a fost reconstituit, la Parcul Carol, un vechi cartier bucureștean, populat de personaje în costume de epocă, și au fost făcute 10 diorame cu aspecte ale orașului de altădată, pentru care acuarelele lui Preziosi au folosit ca bază documentară de primă mână.¹²

În străinătate, personalitatea și opera lui Preziosi au fost revelate publicului într-o importantă expoziție organizată în 1985 la Victoria and Albert Museum din Londra ce a fost însoțită de un catalog bine întocmit în care era prezentată, în detaliu, biografia artistului.¹³ Ceva mai recent, cercetătorii turci¹⁴ și maltezi¹⁵ au început să

first showed to the renowned scholar Nicolae Iorga, who besides acknowledging its great documentary and artistic value, recommended that it should be acquired by the Library of the Romanian Academy or the Commission for Historical Monuments. Neither of the institutions bothered to find the necessary funds to acquire it, and the sketchbook was bought for 50 000 lei by the statesman Constantin Argetoianu.¹¹ Finally, for the "Month of Bucharest", Al. Bădăuță edited a portfolio, already mentioned above, that for the first time included colour reproductions from this sketchbook, now entitled Bucureștii în 1869 de Preziosi. Also during this festival in the capital, an old district of the city was recreated in the King Carol Park where people dressed up in 19th century costumes set against a background of ten dioramas showing aspects of the old city. For such occasions, the watercolours of Preziosi served as a first hand documentary source.¹²

Abroad, Preziosi's work and personal details were presented to the public in an important exhibition organized by London's Victoria and Albert Museum in the year 1985. A quality catalogue presented the artist's biography in detail.¹³ More recently, Turkish¹⁴ and Maltese¹⁵ researchers have begun to display a special interest in the artist who devoted his career to painting beautiful oriental landscapes, and have published some studies about him in local periodicals.

*

So, who was Preziosi? Where did he come from? What was his origin? Where did he refine his talent?

The future artist was born of a Maltese noble family on December 2nd, 1816, although on his tombstone

Piață din Constantinopol,
1868,
M.N.A.
În notele autorului apare sub titlul **Suleimanie.**

The Market in Constantinople,
1868,
M.N.A.
*This bears the title **Suleimanie** in the author's notes.*

acorde un deosebit interes plasticianului care și-a consacrat cariera descrierii frumuseților Orientului, dedicându-i câteva studii în periodice locale.

*

Dar cine era acest Preziosi? De unde venea? Ce origine avea? Unde își desăvârșise talentul?

Viitorul artist se născuse într-o familie de origine nobilă din Malta, la 2 decembrie 1816 (totuși, pe piatra sa de mormânt este trecută ca dată a nașterii 30 noiembrie 1816). Tatăl său, contele Giovanni Francesco Preziosi deținea funcții înalte în administrația locală și-i reprezentase concetățenii la negocierile Tratatului de la Amiens, din 1802, când insula intrase sub jurisdicție britanică.¹⁶ Mama sa, Margareta (născută Reynaud, nume transcris Reno în italiană) era de origine franceză. Botezat în biserica Porto Salvo din La Valetta, primul născut al familiei Preziosi a primit, așa cum se cuvenea unui vlăstar

December 30th, 1816 is inscribed as his date of birth. His father, Count Giovanni Francesco Preziosi, had held important positions in the local administration, and represented his fellow citizens at the negotiation for the Treaty of Amiens in 1802, when the island had come under British jurisdiction.¹⁶ His mother, Margaret (born Reynaud, name transcribed Reno in Italian), was of French origin. The first born in the family, Preziosi was baptized Aloysius-Rosarius-Amadeus-Raymundus-Andreas¹⁷ in the Church of Porto Salvo in La Valetta; the large number of names being normal for noble offspring. Drawn to the arts from a very young age, Amedeo - as he would later sign his name - started taking lessons with Giuseppe Hyzler, a very appreciated painter in Malta, who had received his art training under the influence of the Nazarenes in Rome. Preziosi's father wanted the young count to become a lawyer, and consequently sent him to Law School at the Sorbonne in Paris together with his younger brother, Leandro, who was going to specialize in the new technique of photography. However, Amedeo chose to ignore his father's aspirations and continued his training in painting at the École des Beaux-Arts. The information about the period Preziosi spent in the City of Light or the teachers in whose studios he acquired his skills is scarce at best. As a matter of course, he must have had contact with the Romantics, who set so much store on landscapes, abundant light, the blue sky of the Orient, and the lively colors of the garments of those who inhabited their paintings. For the Romantic artists, a journey to the Middle East, Morocco, or Egypt was a necessary visit for training and study, just as apprentices during the Middle Ages used to travel extensively in order

de nobil, mai multe nume: *Aloysius-Rosarius-Amadeus-Raymundus-Andreas*.¹⁷ Atras de timpuriu de arte, Amedeo – așa cum va semna mai târziu – ia lecții cu pictorul Giuseppe Hyzler, foarte apreciat în Malta, care se formase în ambianța nazareenilor, la Roma. Tatăl său îl destinase pe tânărul conte carierei juridice și, în consecință, îl trimite la Paris, la Facultatea de Drept de la Sorbona, împreună cu fratele mai mic, Leandro, care urma să se specializeze în nou-apăruta tehnică fotografică. Dar Amedeo ignoră năzuințele paterne și-și continuă studiile de pictură la École des Beaux-Arts. Nu există informații despre perioada petrecută în Orașul Luminilor și nici despre profesorii în al căror atelier se formase. Luase, desigur, contact cu romanticii care laudau peisajele Orientului, baia de lumină de acolo, cerul albastru și cromatica vie a veșmintelor locuitorilor. Pentru artiștii romantici, o călătorie în Orientul Apropiat, în Maroc sau în Egipt, era un voiaj obligatoriu de studiu și perfecționare, la fel ca în evul mediu călătoria de specializare a calfelor. Orientul fascina și suscita o atracție irezistibilă pentru orice tânăr romantic de talent, fie el pictor, fie literat, fie fotograf, fie, în sfârșit, un visător fără ocupație precisă, dornic de aventuri și de experiențe noi într-un mediu necunoscut și tocmai de aceea fabulos.

Revenit acasă după studii, Amedeo Preziosi nu găsește în Malta un mediu propice pentru arta sa și nici pe tatăl lui dispus să-i accepte cariera aleasă în pofida voinței sale, atât de departe de ceea ce s-ar fi potrivit unui gentilom. Atunci artistul hotărăște să părăsească insula și să plece spre Orientul visurilor sale. Nu se știe exact când a plecat la Stambul, probabil între 1840¹⁸ și 1842. Mărturie pentru acest ultim an stă datarea, în

Bazar oriental,
1864,
M.N.A.

Oriental Bazaar,
1864,
M.N.A.

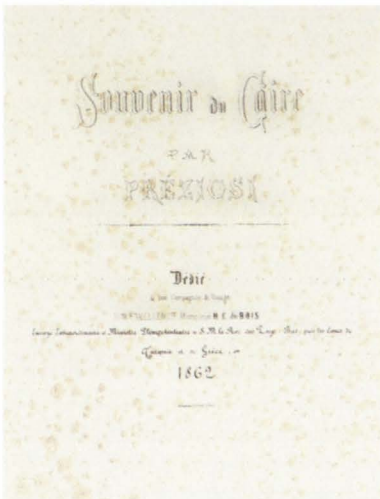
to improve their skills. The Orient fascinated people and represented an irresistible attraction for any gifted Romantic young man, whether a painter, a man of letters, a photographer, or maybe just a dreamer with no particular calling, eager to live new adventures and experiences in an unknown, and therefore a seemingly fabulous, land.

Upon his return home, having finishing his studies, Amedeo Preziosi found an environment unsuitable for his art and a father unwilling to accept the fact that his son had gone against his will and chosen a different career for himself; one so remote from that appropriate for a gentleman. Under the circumstances, the artist decided to leave Malta and head for the Orient of his dreams. The exact date when he set out for Istanbul is not known, but it must have been between 1840¹⁸ and

Pagina de titlu a albumului *Stamboul, Recollections of Eastern Life*, 1858

The title page of the album *Stamboul, Recollections of Eastern Life*, 1858

Pagina de titlu a albumului *Souvenir du Caïre*, 1862

The title page of the album *Souvenir du Caïre*, 1862

noiembrie 1842, a unei suite de desene elaborate în capitala Imperiului Otoman.¹⁹ În 1844, Preziosi execută o mapă cu tipuri orientale la comanda lui Robert Curzon, secretarul particular al ambasadorului britanic, Lord Stratford de Redcliffe. Intitulată *Costumes of Constantinople* și purtând specificarea că toate imaginile sunt lucrate după natură, mapa lui Robert Curzon se află azi în colecțiile de la British Museum.²⁰

Într-o vreme când cărțile poștale ilustrate încă nu apăruseră iar fotografia era la începuturile ei și nu putea oferi vederi în tiraje mari cu orașe, monumente și tipuri specifice locurilor de atracție turistică, Preziosi furniza vizitatorilor europeni ai Sтамбуlului imagini pitorești ale acestuia și ale împrejurimilor. Cererea era destul de însemnată așa că artistul ajunsese să-și copieze propriile creații pentru a face față tuturor solicitanților. Pentru a-și ușura activitatea și a avea totdeauna la dispoziție un stoc de imagini gata spre a-și satisface amatorii, contele Preziosi hotărăște să-și litografieze compozițiile care se bucuraseră de cea mai mare căutare. Astfel, în 1858, editează la Paris, în celebrul institut de arte grafice Lemerrier, albumul cromolitografiat *Stamboul, Recollections of Eastern Life* (reeditat în versiune franceză, în 1861, *Stamboul, Souvenir d'Orient*). Însuși artistul desenează pe piatră compozițiile alese. Mai mult chiar, experimentează cu succes o nouă tehnică de vernisare a litografiei – ceea ce, mai târziu, se va numi oleografie – care intensifica nuanțele și accentua contrastele. Albumul, vândut fie legat, fie ca plăși disparate, a fost mult apreciat de public, fapt ce îl determină pe autor să dea la lumină, în 1862, un altul, intitulat *Souvenir du Caïre* în care adună schițele făcute în

1842. A series of drawings made in the capital of the Ottoman Empire and dated November 1842 gives proof for the latter year.¹⁹ Later, in 1844, Preziosi, commissioned by Robert Curzon, the private secretary of the British Ambassador, Lord Stratford of Redcliffe, completed a series of watercolours with Oriental 'types'. Entitled *Costumes of Constantinople*, and bearing the specification that all images were taken from nature, Curzon's portfolio is now included in the collections of the British Museum.²⁰

At a time when illustrated postcards had not yet made their appearance and photography was in its infancy and unable to provide in mass quantity views of cities, monuments, and people from attractive places, Preziosi offered European visitors to Istanbul picturesque images of the city and its surroundings. The demand was high enough for the artist to begin copying his own works so as to meet the numerous orders. To make his work easier and always have close at hand a collection of images to satisfy his clients' needs, Count Preziosi decided to lithograph his most sought after works. Accordingly, in 1858 he published in Paris, at the famous Lemerrier Graphic Arts Institute, a chromolithograph album entitled *Stamboul, Recollections of Eastern Life*. That album was reprinted in 1861 in French, as *Stamboul, Souvenir d'Orient*. The artist himself drew on stone the chosen compositions. Moreover, he successfully experimented in using a new technique of varnishing the lithograph - what was later to be called 'oleography' - in an attempt to intensify the lines and highlight the contrasts. The album, that sold either bound together or as separate plates, was highly appreciated by the public.

excursia sa în Egipt. Când, peste 6 ani, avea să vină la București aducea cu el și câteva exemplare ale acestor frumoase albume. Desfăcute la librăria lui Adolph Ulrich ele erau entuziast recomandate cunoscătorilor și iubitorilor români de artă de către gazetarul Ulysse de Masillac: "Fără a cheltui mulți bani și fără a se deplasa, amatorii de pitoresc își pot oferi în acest moment marea plăcere de a călători în Orient, grație a două magnifice albume cromolitografiate care au fost depuse de autorul lor, dl. Preziosi, la librăria d-lui Adolph Ulrich din Piața Teatrului. O execuție caldă și puternică face să ne apară înaintea ochilor nu Orientul poeților, acela a lui Victor Hugo și Lamartine, prea frumos pentru a fi veridic, ci Orientul real, acela a lui Théophile Gautier și Maxime du Camp, nu mai puțin interesant și luminos. Dl. Preziosi face pictură realistă în sensul că nu se îndepărtează de adevăr, dar marea sa grijă pentru autenticitate nu exclude poezia. Dimpotrivă. Ea este din belșug în aceste imagini încălzite la soarele Asiei, pline de strălucire și de animație. Unul dintre aceste albume este despre Cairo, celălalt despre Constantinopol.(...)"²¹

Frumos, elegant, manierat și curtenitor, vorbind cu ușurință mai multe limbi de circulație și limbi locale (italiană, franceză, engleză, greacă și turcă), contele Preziosi devenise o personalitate binecunoscută atât în Pera, cartierul frank (european) al capitalei Imperiului Otoman, cât și în restul Europei. Poetul și cronicarul de artă Charles Baudelaire îi cunoștea opera și compara creațiile descoperirii sale – graficianul și reporterul de front Constantin Guys, cel care ținea atât de mult la anonim²² – cu lucrările plasticianului maltez cu care, de altfel, Guys era prieten.²³ Colabora sporadic și la presa

This prompted the artist to edit another in 1862, entitled Souvenir du Caïre, that gathered together the sketches made during his journey to Egypt. When he came to Bucharest six years later, he brought with him a few copies of these beautiful albums. Exhibited for sale at Adolph Ulrich's bookstore, they were enthusiastically recommended to Romanian connoisseurs and art lovers by Ulysse de Marsillac, the journalist. He stated "Without spending too much money or leaving their homes, lovers of picturesque sights can now offer themselves the great pleasure of travelling to the Orient with the help of two magnificent chromolithograph albums that have been presented for sale at Mr. Adolph Ulrich's bookstore by their author, Mr. Preziosi. Warm and powerful compositions bring the Orient, the real one, before our eyes. This is not the Orient of such poets as Hugo and Lamartine, which anyway is too beautiful to be true, but the real Orient of Théophile Gautier and Maxime du Camp, no less interesting and full of light. Mr. Preziosi paints realistically, in the sense that he stays close to the truth; however, his great concern for authenticity does not exclude poetry. On the contrary, poetry is abundantly present in those bright and lively images, bathed by the rays of the Asian sun. One of these albums is about Cairo, the other is about Constantinople. (...)"²¹

Handsome, elegant, well-mannered, courteous, fluent in many international and local languages (Italian, French, English, Greek, and Turkish), Count Preziosi became a well-known personality both in Pera, the 'Franks' ' district of

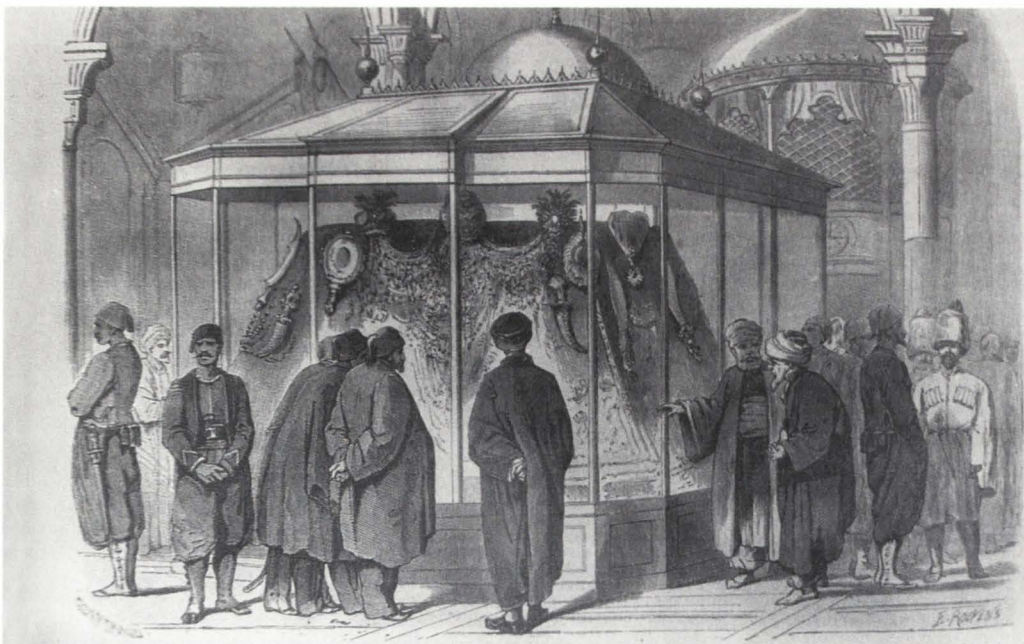
Grup de orientali,
nedatat,
M.N.A.

Group of Orientals,
undated,
M.N.A.

Bazar,
1868,
M.N.A.

Bazaar,
1868,
M.N.A.

Expoziția Universală din Constantinopol: Vitrină conținând bijuteriile de preț și diamantele coroanei.

Desen de Preziosi publicat în *Le Monde Illustré* no. 313/11 Avril 1863

The World Exhibition in Constantinople: The window displaying the jewelry and the crown diamonds.

Drawing published by Preziosi in *Le Monde Illustré* no. 313/11 Avril 1863

europăeană ilustrată pentru a furniza informații despre subiecte de actualitate derulate în Imperiul Semilunii. Astfel, pe 16 iulie 1859, în "The Illustrated London News", apărea o xilogravură cu banchetul dat la ambasada britanică în cinstea zilei de naștere a reginei Victoria "from a drawing by M. Preziosi, the well-known artist of Oriental subjects".²⁴ Peste 21 de ani, aceeași revistă îi făcea autorului o foarte măgulitoare prezentare când reproducea, pe 2 iulie 1870, ruinele lăsate în urmă de un mare incendiu ce mistuise parte din Constantinopol: "From a sketch by M. Preziosi, an accomplished artist well known to all residents and visitors in that city".²⁵ În 1863, când în același oraș fusese organizată o manifestare expozițională de anvergură, Preziosi își trimitea desenele la revista pariziană "Le Monde Illustré". Acestea au fost

Istanbul, capital city of the Ottoman Empire, and in Europe. Charles Baudelaire, the poet and art critic, knew of his work. He compared it with the works of Constantin Guys, the graphic artist and war correspondent, who was so much concerned about his anonymity²² and whom Baudelaire had discovered, along with the works of the Maltese artist, who himself was a good friend of Guys'.²³ Preziosi also sporadically collaborated with illustrated European magazines, providing information about events taking place in the Ottoman Empire. Thus, for instance, on July 16th, 1859, a woodcut of the banquet offered by the British Embassy in honour of Queen Victoria's birthday was published in The Illustrated London News. Beneath was written, "from a drawing by Mr. Preziosi, the well-known painter of Oriental subjects".²⁴ Twenty-one years later, on July 2nd, 1870, the same magazine gave the artist a very flattering introduction when it reproduced, "from a sketch by Mr. Preziosi, an accomplished artist well-known to all residents and visitors in that city", the ruins left after a strong fire had consumed part of Constantinople.²⁵ In 1863, when a notable exhibition had been organized in the same city, Preziosi sent his drawings to the Parisian

reproduse în două numere succesive, dar în ambele cazuri numele autorului a fost conotat greșit, când *Preziosi*, când *Preciozi* : *Ouverture de l'Exposition Universelle de Constantinople*²⁶ și, respectiv *Vitrine contenant les bijoux de prix et diamants de la Couronne*.²⁷

Artistul s-a însurat cu o grecoaică și a avut 4 copii: Mathilde, Giulia, Catherine și Roberto.²⁸ Atunci locuia în Hamalbași Sokagi din Pera. Spre sfârșitul vieții s-a mutat într-o casă dintr-o zonă mai liniștită, la Yeşilköy, departe de agitația din centru. Această casă încă există, nemodificată în cursul anilor, exact ca în vremea ilustrului locatar.

Datorită cunoașterii limbilor locale a deținut unele funcții oficiale pe lângă diplomații acreditați la Stambul: a fost adjunct al dragomanului cu probleme politice al ambasadei britanice și apoi prim dragoman al legației grecești.²⁹ Tradiția familiei, neconfirmată însă de documente sau de lucrări datate în acea perioadă, susține că, la un moment dat, a fost chiar pictorul de curte al sultanului Abdul Hamid.³⁰

Atelierul său era vizitat de toți turiștii dornici să se întoarcă acasă cu o imagine care să le amintească de excursia din Orient. Uneori avea chiar oaspeți cu sânge albastru, precum în aprilie 1869, pe Prințul de Wales, viitorul rege Edward VII al Angliei, care i-a achiziționat mai multe acuarele. Alteori, mergea personal în audiență la capetele încoronate care se aflau temporar în oraș, spre a le prezenta mapele sale cu lucrări. În 1864, când principele Alexandru Ioan I se afla la Stambul în vizită oficială la sultan, contele Amedeo Preziosi are o asemenea întrevedere cu domnitorul Principatelor Unite, așa cum preciza bine informatul gazetar Ulysse de

magazine "Le Monde Illustré". His drawings, entitled Ouverture de l'Exposition Universelle de Constantinople²⁶ and Vitrine contenant les bijoux de prix et diamants de la Couronne²⁷, were reproduced in two successive issues, but on both occasions his name was misspelt either as Preziosi or Preciozi.

The artist married a Greek woman and had four children: Mathilde, Giulia, Catherine, and Roberto.²⁸ He was then living in Hamalbași Sokagi in Pera. At the end of his life he moved to a house in a quieter area, Yeşilköy, far from the bustle of the centre. This house still stands today and has not been changed, looking now just as it did in the times of its illustrious dweller.

His knowledge of local languages had given Preziosi the opportunity to hold some important official positions with the accredited diplomats in Istanbul. He became the assistant to the political dragoman of the British Embassy, and later was the first dragoman of the Greek legation.²⁹ Family history speaks of him having acted as court painter to Sultan Abdul Hamid, but this is unsupported by documents or works dated in that period.³⁰

His studio was visited by any tourist eager to return home with some image to remind them of their journey to the Orient. Sometimes, Preziosi even had 'blue blood' guests, as was the case in April 1869 when the Prince of Wales, the future King Edward VII, bought several of his watercolours. At other times he would personally request an audience with European royalty that were temporarily present in town, in order to show them his works. When Prince Alexandru Ioan I paid an official visit to the Sultan in 1864, Count Amedeo Preziosi held such a meeting

Casa lui Amedeo Preziosi din Yeşilköy

Foto Ian Graham

Amedeo Preziosi's House from Yeşilköy

Photo by Ian Graham

Marsillac în foaia sa de limbă franceză "La Voix de la Roumanie".³¹ Atunci s-a cunoscut cu pictorul și fotograful curții, Carol Szathmari, aflat în suita domnească pentru a immortaliza momentele oficiale ale vizitei. Poate tot atunci a fost invitat de principe să-i viziteze țara, fapt ce nu se va concretiza decât 4 ani mai târziu, după abdicarea acestuia. Când, în 1866, noul domnitor Carol I de Hohenzollern a făcut vizita protocolară sultanului, este foarte probabil ca Amedeo Preziosi să nu fi pierdut ocazia de a i se prezenta. S-a numărat și el printre acei "străini distinși"³² care, pe 17/29 octombrie, au fost primiți în audiență de domn la Palatul Beilerbeilor de la Apele Dulci asiatice, unde îi fusese rezervată reședința. Sesizând marile calități de documentarist ale artistului, prințul l-a invitat în România pentru a-l însoți în excursiile de cunoaștere a noii sale patrii și pentru a surprinde în acuarele expresive locuri și chipuri specifice zonei.

La Expoziția Universală de la Paris, din 1867, lucrările artistului maltez au figurat, la loc de cinste, în pavilionul Turciei. Ele erau în proximitatea celor din aceeași familie ale lui Szathmari în care erau prezentate costume populare și tipuri umane din țara noastră care participa, pentru prima dată, la o asemenea manifestare internațională.³³

În ultimele zile ale lunii iunie 1868, contele Preziosi a ajuns la București și s-a apucat imediat de treabă. Meticulos din fire, semna, data și localiza fiecare lucrare. Datorită acestui fapt poate fi urmărit, cu ușurință, itinerarul său zilnic. Astfel, pe 27 iunie a pictat un târg din Capitală (fig. 26), pe 29 iunie *Dâmbovița la Radu Vodă* (fig. 21), pe 30 iunie *Oborul* (fig. 28) cu agitația specifică și, tot în aceeași zi și în același loc, un grup de mândri și

*with the Prince of the United Principalities, as the well-informed Ulysse de Marsillac noted in his French newspaper "La Voix de la Roumanie."*³¹ *It was then that Preziosi met Carol Szathmari, the court painter and photographer, who was also part of the entourage, to immortalize the official moments of the visit. On this occasion, Preziosi may also have been invited by the Prince to visit his country, but this was to happen only four years later, after Cuza's abdication. In 1866, when the new Prince Carol I of Hohenzollern paid a visit to the Sultan, as was required by protocol, it is highly likely that Amedeo Preziosi did not miss the opportunity to introduce himself. He was one of those 'distinguished strangers' who were received by the Prince on October 17/29 at the Beilerbey Palace, then his residence at the Sweet Waters of Asia.*³² *Realizing the painter's great abilities to document places and events, the Prince invited Preziosi to Romania to join him when travelling so as to discover a new country and capture in his watercolours expressive and highly characteristic views and people from all regions.*

*At the World Exhibition of 1867, the works of this Maltese artist were given a prominent position in the Turkish pavilion. One can presume they were placed near others of a similar nature such as those made by Szathmari, in which Romanian traditional garments and portraits were shown, for it was the first time that our country had participated in such an important international event.*³³

Count Preziosi reached Bucharest at the end of June 1868, and started his work immediately. Meticulous as he was, he signed, dated, and localized every painting. Due to this, his daily itinerary can be easily followed. On June

chipeși surugii (fig. 78). Pe 1 iulie ia o foarte amănunțită *Panoramă a Bucureștilor* de pe dealul Filaretului (fig. 11) încă acoperit de vii între care își făcuseră sălaș niște țigani. În sfârșit, a doua zi s-a aflat în centrul Capitalei și a immortalizat *Strada Bărăției* (fig. 14) cu turnul semeț al lăcașului catolic și turlele bisericii Sf. Gheorghe Vechi, având în prim plan atelierul în aer liber al unui pietrar, plin de cruci și monumente funerare, pe al cărui gard o vânzătoare de covoare și-a expus marfa. Zilele următoare s-a aflat în suita principelui Carol, care își începuse excursia prin țară la Buzău, apoi prin Carpați și pe Valea Prahovei. Pe lângă peisajele întâlnite în cale, în atenția artistului se aflau și primirile entuziaste pe care le făceau locuitorii domnitorului: pe 7 iulie intrarea într-un sat de munte pe sub un arc de triumf din verdeață unde principele este întâmpinat cu flori de țărani și țărănci în costume de sărbătoare (fig. 2); în aceeași zi o altă primire avusese loc la Schitul Sf. Gheorghe unde, la fel, măcuțele îi oferiseră flori (fig. 3). În ambele lucrări tânărul prinț de Hohenzollern se află în prim plan, îmbrăcat în uniformă de mică ținută și cu chipiu roșu pe cap. În *Primirea domnitorului Carol I la Slănic Prahova* (fig. 4), primul plan este ocupat de mulțimea ce așteaptă sosirea înaltului oaspete iar trăsura acestuia este în plan secund. Este interesant că aici autorul și-a inserat autoportretul, în extremă stângă, lucrând de-a-nclărare, alături de confratele Szathmari.

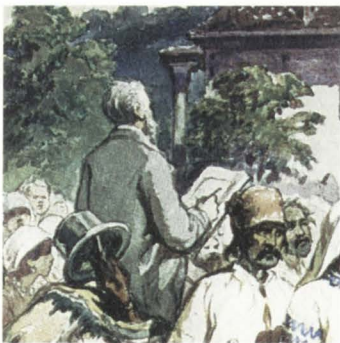
Acest fapt este insolit pentru opera plasticianului maltez căci, după știința noastră, în nici o altă compoziție de acest gen, făcută la noi sau aiurea, nu s-a mai autoportretizat. Ce-i drept, în această acuarelă se prezintă cu spatele, oferind vederii doar ceafa și un sfert

27th he painted a fair in Bucharest; on June 29th the Dâmbovița River at Radu Vodă (fig. 21); on June 30th the Obor market (fig. 28) with its characteristic bustle and agglomeration; and on the same day and in the same place, a group of proud and handsome postillions (fig. 78). On July 1st he drew a very detailed View of Bucharest, as seen from the Filaret Hill, still covered by vineyards and sheltering some gypsies. Finally, on the following day, he was in the centre of the capital and immortalized The Street of the Bărăției (fig. 14), showing the proud tower of the Catholic Church and the steeples of old St. George's Church. Included in the foreground

Stradă din Constantinopol,
1868,
M.N.A.
În notele autorului apare sub titlul
Sfânta Sofia

Street in Constantinople,
1868,
M.N.A.
This bears the title **Saint Sophia** in
the author's notes

Primirea domnitorului Carol I la Slănic Prahova,

9 iulie 1868,

M.N.P – detaliu cu autoportretul lui Preziosi.

Welcoming Carol I at Slănic Prahova,

9 July 1868,

M.N.P – Preziosi's Self-Portrait detail

din obrazul împodobit de o barbă mare, blondă, înspicată la fel ca și părul. Este concentrat asupra schițării trăsorii domnești care se apropie într-un nor de praf, în aclamațiile localnicilor. De șaua artistului sunt agățate cele necesare călătoriei printre care și o mare umbrelă în al cărei mâner, prevăzătorul călător și-a înfipt jobenul gri, de voiaj. Szathmari are fața întoarsă în afară, spre privitor, cu ochelarii pe nas și melonul pe cap. În aceeași costumație apare și în portretul în creion ce i l-a făcut Preziosi, în 1869, în caietul său de schițe – portret ce îndeobște a fost acreditat drept un *autoportret* al contelui pictor: Szathmari, așezat pe un scaun, îmbrăcat în sacou și cu același melon pe cap, stă picior peste picior, aplecat asupra blocului de schițe în care desenează, absorbit de subiect. Este uimitor cum atâția cercetători de prestigiu au comis greșeala de a-l considera autoportretul lui Preziosi, începând cu Al. Busuioceanu, care îl așează chiar pe coperta volumului său din colecția "Apollo", apărut în 1935, apoi Al. Bădăuță care, la fel, îl reproduce și chiar atrage atenția în text că maltezul "lucra pe genunchi"³⁴ și până la Marin Nicolau-Golfin care, tot așa, îl reproduce și în interiorul cărții sale și pe coperta a IV-a. De mirare că această eroare a persistat atâta vreme, deși Al. Busuioceanu avea, totuși, cunoștința de faptul că Preziosi se autoportretizase în compoziția făcută la Slănic Prahova, așa cum precizează atât în text – "(...) în suită, îl vedem și pe artistul nostru, călare, schițând priveliștea." - cât și în catalogul aferent al lucrărilor din colecția regală.³⁵ Și apoi, informația aceasta, dată încă din secolul precedent, dintr-o cronică a lui V.A. Urechia făcută cu ocazia expunerii colecției princiare, în 1869, în sălile Muzeului Național când, printre exponate figura și

was the workshop of a stonecutter, full of crosses and funeral monuments, with its fences hung with carpets that a carpet trader had placed there for sale. Next, he joined Prince Carol's entourage, as the Prince started out on his journey through the country, accompanying him first to Buzău, then to the Carpathian mountains, and next to the Prahova Valley. It was not just the landscapes he saw on his way that captured Preziosi's attention, but also the enthusiastic welcome given by the people to the Prince: on July 7th he watched as the Prince entered a mountain village under a triumphal arch made of verdure, and saw him offered flowers, and welcomed by peasants clad in holiday garb (fig. 2). On the same day, he had previously seen another welcoming ceremony at the small nunnery of St. George's, where the nuns had also offered flowers (fig. 3) to the Prince. In the two works, the young Prince of Hohenzollern is shown in the foreground, wearing duty uniform and a red peaked cap.. In 'The Welcoming Ceremony of Carol I at Slănic Prahova (fig. 4), the foreground shows the crowd waiting for the distinguished guest, while the Prince's coach is in the background. It is interesting to notice that in this work the author included his self-portrait, on the far left-hand side, on horseback alongside his fellow painter Szathmari.

This is an unusual aspect in the work of the Maltese artist because, as far as we know, in no other composition of this kind, whether made here or elsewhere, did he include his self-portrait. It is true however that in this watercolour he shows himself from behind, offering to viewers only the back of his neck and about a quarter of his face, which sports a big blonde beard, streaked with grey like his hair. He focuses much

lucrarea de mai sus: "În tabelul reprezentând intrarea Alteței Sale la Slânic, Artistul autoriu și-a păstrat un colțisor unde s-a reprezentat călare, însoțit de Dl. Szathmari (sic) tot călare".³⁶

O încercare de rezolvare a dilemei portretelor celor doi artiști a făcut M.N. Rusu într-un articol din 1983.³⁷ Fără a deține aceste informații bibliografice, publicistul a folosit metoda comparării desenului din 1869 cu autoportretele fotografice ale lui Szathmari – în care, acesta, din cochetărie sau poate din alte motive, nu poza cu ochelarii pe nas (deși, totuși, un asemenea portret cu ochelari există) – fapt ce-l încurcă pe autor care nu știa de miopia avansată a fotografului, bine cunoscută în epocă. Observațiile sale privind fizionomia modelului sunt, însă, juste și argumentația convingătoare.

Avem acum posibilitatea să rezolvăm în mod definitiv această falsă dilemă prin publicarea, pentru *prima dată la noi în țară*, a două portrete fotografice ale contelui Amedeo Preziosi depistate după îndelungi căutări și apeluri făcute atât descendenților cât și la diverse instituții din străinătate care ar fi putut deține documentație despre artist.³⁸

Prezența celor doi plasticieni în suita domnească este atestată și de un document justificativ al cheltuielilor făcute în timpul excursiei princiare. Astfel, în lista cu "Dépenses faites pendant le voyage de Son Altesse du 23 au 29 juin" (datele erau pe stil vechi) apare înscrisă și suma de 4 ducați înaintată "Au préfet de Prahova pour le voyage des Mrs. Zathmari (sic) et Preciosi (sic) de Valeni à Câmpina".³⁹ Într-o notă făcută de însuși Preziosi în privința sumelor întrebuintate în perioada șederii în România el trece și cei 40 de franci "cheltuiți la Buzău cu

more on sketching the prince's coach that is drawing close in a cloud of dust among the cheering locals. Hanging onto the artist's saddle, we see the items necessary for the trip, which include a big umbrella on whose handle the cautious traveller has stuck his grey travelling top hat. Szathmari, wearing glasses, has his face turned towards the viewer and sports a bowler hat. This is the same outfit that appears in the pencilled portrait made by Preziosi in his sketchbook of 1869, a portrait usually taken to be a self-portrait of the Count. In this drawing, Szathmari, seated on a chair, wearing a jacket and having the same bowler hat on, has his legs crossed and bends over the sketchbook on which he is

Szathmari desenând,
nedatat,
M.M.B.

Szathmari while drawing,
undated,
M.M.B.

Dl. Szathmari", alături de spezele de voiaj de la Constantinopol la Giurgiu (114 franci), expedierea bagajelor (6 franci), cazarea timp de 4 zile la Hotel Concordia, pe 25, 26, 27 și 28 iunie (40 franci), masa la elegantul restaurant Hugues (30 franci), cheltuieli de deplasare în oraș și în afara acestuia "pour les differents models" (66 franci) și costul trăsorii cu care a mers la palat atunci când a fost invitat, sâmbătă 27 iunie, la dejun, de domnitor.⁴⁰ Acest document dă și un alt amănunt însemnat: acela al invitării contelui Preziosi să prânzească, ca oaspete de vază, la masa prințului domnitor, cinste deosebită acordată unui plastician, de care artiștii locali nu beneficiau. Acest fapt denotă prețuirea de care se bucura el în fața lui Carol I.

La aceeași notiță este atașată o fițuică pe care artistul a scris, în grabă, estimările în franci a celor câteva lucrări și a unui album cu subiecte orientale pe care i le adusese domnitorului în această primă vizită: Bosfor 400, Bazar 400, Sf. Sofia 400, Suleimanie 400, un album 200, Bazar cu turcoaice 1000.

Revenit în Capitală după excursia prin țară, pictorul cutreieră orașul și ia imaginile cele mai reprezentative: *Dâmbovița, apă dulce* (fig. 23), în care își axează compoziția pe femeile care se scaldă și sacagii ce-și umplu butoaiele; bisericile *Schitu Măgureanu* (fig. 15), *Stavropoleos* (fig. 16) și *Palatul Cotroceni* (fig. 8). Se urcă și în *Turnul Colței* pentru a lua o vedere generală a orașului, foarte exactă din punct de vedere perspectival, surprinzând și agitația grupurilor de trecători de pe stradă (fig. 13).

Schițele și le făcea, probabil, într-un caiet comod de purtat în voiaj, așa cum este cel din 1869, păstrat la Muzeul Municipal. Despre cel din prima sa călătorie în

*drawing, totally absorbed in his subject matter. It is amazing that so many prestigious researchers have made the mistake of thinking that this is Preziosi's self-portrait. The first to do so was Al. Busuioceanu, who even placed it on the cover of his album in the 'Apollo' collection of 1935. Then came Al. Bădăuță who, likewise, reproduced it and in the text drew attention to the fact that the Maltese "worked on his knees"³⁴. Lastly, Marin Nicolau-Golfin in his turn, reproduced it both inside his book and on the back cover. It is surprising that this error has been perpetuated for so long, even though Al. Busuioceanu did know that Preziosi included his self-portrait in the *Slânic Prahova* composition. This can be proved for the critic states in the text that "(...) we can see our artist in the entourage, mounted, sketching the view", just as he does in the catalogue of the works in the Royal Collection.³⁵ Actually, the information had been available since the 19th century, as it was mentioned in V. A. Urechia's review of the 1869 National Museum exhibition of the Prince's collection that also included the above-mentioned work: "In the painting showing His Highness entering *Slânic*, the artist has kept a corner for himself, in which he shows himself sitting astride, accompanied by Mr. *Satmari* (sic), also mounted."³⁶*

An attempt to solve the dilemma, of the two artist's portraits was made by M. N. Rusu in an article in 1983.³⁷ Unaware of this bibliographic information, the critic used a method that consisted of comparing the 1869 drawing with Szathmari's photographic self-portraits, in which, out of vanity or maybe for other reasons, Szathmari does not wear his glasses. However there is one portrait in existence where he does wear them. This aspect posed a

România nu se ştie nimic. Planşele de mari dimensiuni – de obicei 36 x 54 cm, cu mici variații de câțiva centimetri în plus sau în minus, dar și mai mari, de 45 x 70 cm sau 50 x 85 cm – erau lucrate în tihna atelierului din Stambul după documentația strânsă în timpul deplasărilor de vară.

Reîntors acasă, se ocupă în primul rând de expedierea unor antichități orientale pe care principele Carol I solicitase să i le procure pentru colecția sa. Într-o scrisoare datată 5 august 1868 și expedită din Constantinopol, sunt enumerate aceste obiecte de preț (două vase chinezești, un iatagan albanez decorat cu argint și corali, o carabină tromblon, o sabie turcească damaschinată, cu teacă de argint și un hanger tot cu argint și corali) – "niște perle care pleacă din colecția mea", cum le caracterizează expeditorul explicându-și sacrificiul prin faptul că în bazare nu se găseau decât piese mediocre dar la prețuri exorbitante.⁴¹ Pentru că nu primise nici un răspuns din partea celor cărora le fusese adresată epistola – bibliotecarul Charles Vogel sau șeful de cabinet al domnitorului, Eduard Friedlaender – pe 24 septembrie 1869 pictorul revine cu o nouă misivă, arătându-se îngrijorat de soarta cutiei cu obiecte de colecție ce fusese încredințată spre expediere agenției diplomatice românești din capitala Imperiului Otoman. Expeditorul are cuvinte de recunoștință pentru felul cum a fost tratat de domnitor și își exprimă entuziasmul pentru frumusețile României pe care atât le îndrăgise și pe care era nerăbdător să le immortalizeze în lucrări finite la întoarcerea sa de la țară, din vacanță, când urma să trimită și noile obiecte achiziționate pentru principe: "(...) Mă adresez dumneavoastră pentru a-i aduce la cunoștință Alteței Sale că sunt încă foarte emoționat și

Cărauși și salahori,
nelocalizat și nedatat,
M.M.B.

**Porters and day
labourers,**
unlocalized and
undated,
M.M.B.

problem for our critic, who was unaware of the photographer's marked short-sightedness, although this fact was well-known at the time. On the other hand, Rusu's remarks regarding the figure's physiognomy were indeed correct, and his reasoning sound.

We are now in a position to settle this seeming dilemma forever by publishing for the first time in Romania, two photographs of Count Amedeo Preziosi, which were found after strenuous research and much contact with his descendents and with various foreign institutions that were likely to be in possession of various documents concerning the artist.³⁸

The presence of the two artists in the Prince's entourage is also proven by a document that accounts for various expenses during the Prince's trip. The list mentions the "Dépenses faites pendant le voyage de Son Altesse du 23 au 29 juin" (the dates are given according to the old style) an entry for a sum of four ducats forwarded "Au préfet de Prahova pour le voyage des Mrs. Zathmari (sic) et Preziosi (sic) de Valeni à Câmpina".³⁹ In a

totalmente flatat de buna primire pe care am avut onoarea să o am la el și de buna ședere ce mi-a oferit-o. Am cumpărat deja câteva alte obiecte foarte frumoase și nu prea scumpe pe care le păstrez pentru el dar pe care încă nu le voi trimite pentru a avea plăcerea de a le însoți de câteva desene ale acelei frumoase naturi pe care atâta am admirat-o în țara dumneavoastră. Sunt la țară și, în consecință, încă în vacanță. Spre jumătatea lui octombrie socotesc să mă întorc și să încep lucrul."⁴² (subl. A.S.I.) Pentru că scrisorile sale rămăseseră tot fără răspuns, pe 26 noiembrie 1868, se adresează direct domnitorului, anunțându-l că la acea dată a remis agenției diplomatice o cutie cu primele 6 acuarele și mai multe arme și obiecte de colecție, precizând: "În ceea ce privește acuarelele, mi-am folosit întraga atenție posibilă pentru a reda cât mai bine acea minunată natură pe care atâta am admirat-o în timp ce am avut onoarea de a însoți pe Alteța Voastră."⁴³

Tipuri de săteni,
nelocalizat și nedatat,
M.M.B.

Village types,
unlocalized and undated,
M.M.B.

note made by Preziosi himself concerning the sums spent during his stay in Romania, he includes the 40 francs "spent in Buzău with Mr. Szathmari", as well as his travel expenses from Constantinople to Giurgiu (114 francs), and the cost of shipping his luggage (6 francs), the four-day (June 25th to June 28th) stay in the Hotel Concordia (40 francs), the meals at the elegant restaurant Hugues (30 francs), the travel expenses in town and outside "pour les diferents models" (66 francs), and on June 27th, the cost of hiring the coach that took him to the Palace when invited to lunch by the Prince.⁴⁰

This document also provides another important detail: that of Count Preziosi being invited to have lunch with the Prince as a guest of honour. This was an exceptional honour to be bestowed upon an artist, for local artists never received such an invitation. This shows the high esteem in which Preziosi was held by Carol I.

After the return to the capital, the painter wandered through the city selecting the most representative images. His "The Dâmbovița's Sweet Water" (fig. 23), centres on the women bathing in the river and the water pedlars filling their barrels, or the Churches of "Stavropoleos" and "Schitu Măgureanu" (fig. 15), as well as "The Palace of Cotroceni" (fig. 8). He also climbed "The Tower of Colțea" to take a more general view of the city, highly accurate in terms of perspective and also capturing the bustling groups of those passing by (fig. 13).

He probably made his sketches in a notebook that was easy to carry in his travels, like the one he used in 1869 that is kept in the Museum of the City of Bucharest. Nothing is known about the one that he used in his first trip to Romania. The larger paintings were executed in

Într-o listă ulterioară a acuarelelor pe care i le-a trimis, la diverse intervale, domnitorului⁴⁴, Preziosi trece, cu scrupulozitate, data expedierii, titlul lucrării și prețul acesteia, în franci. Pe baza acestui document urma să i se facă plățile cuvenite. Prețul lucrărilor varia, după dimensiune, subiect și gradul de dificultate al acestuia, între 300 și 600 franci dar existau și lucrări mai scumpe, în special acelea de mari dimensiuni, care solicitau mai mult atenția și cuprindeau un număr mare de personaje ori de detalii arhitectonice, care erau evaluate la 700-1000 franci sau chiar peste această sumă, precum *Târgul din Buzău* (fig. 47), *Întoarcerea de la târgul din Buzău* (fig. 48), *Oborul de vite* (fig. 28), *Biserica Stavropoleos*, *Primirea domnitorului Carol I la Slănic Prahova*, *Alteța Sa în Carpați* și, cea mai costisitoare, *Panorama Bucureștilor* estimată la 1200 franci. Dacă se compară aceste prețuri cu acelea ale armelor vechi și obiectelor rare de colecție procurate pentru prințul Carol, care nu depășeau, în medie, 200 franci – cea mai scumpă fiind o pușcă de lux, decorată cu aur și argint, de 1200 franci – se poate constata că pictorul avea o cotă destul de înaltă. (vezi Anexa) Din acest document reies și datele la care și-a expediat lucrările: 25 noiembrie 1868, când sunt trimise 6 planșe (în scrisoarea mai sus amintită, adresată domnitorului, era precizată data de 26 noiembrie pentru prima expediere de acuarele, așa că e posibil ca eroarea de o zi să fi survenit atunci când artistul a întocmit lista de prețuri, câteva luni mai târziu), 8 martie 1869 când sunt trimise 11 planșe și încă o expediere de 13 planșe la o dată ulterioară, neprecizată. Baniii îi erau trimiși la data de 1 a fiecărei luni, câte 50 de lire turcești din august până în decembrie 1868 (cursul valutar în acel moment

the peaceful surroundings of his Istanbul studio following the sketches made during the summer trips. Normally they were 36 by 54 centimeters, but occasionally they would be slightly larger or smaller. Sometimes they were larger still (45x70 cm or even 50x85 cm).

Once back home in Istanbul, he immediately sent the Prince some Oriental antiques that Carol I had asked him to procure for his collection. In a letter dated August 5th, 1868 and sent from Constantinople, these valuables are listed as: two Chinese vases, an Albanian yataghan with silver and coral decorations, a flintlock, a Turkish sword with gold inlays and silver sheath, and a handjar also decorated with silver and coral. These are "pearls leaving my collection", explained Preziosi describing his sacrifice by the fact that the bazaars offered only mediocre pieces at exorbitant prices.⁴¹ Receiving no answer from those to whom he has addressed the letter, namely Charles Vogel, the palace librarian, and Eduard Friedlaender, the Prince's private secretary, the painter wrote another letter on September 24th, 1869, revealing his concern for the fate of the collector's items that had been entrusted for shipment to the Romanian diplomatic agency in the capital of the Ottoman Empire. Preziosi expressed his gratitude for the way in which he had been treated by the Prince and his enthusiasm for Romania's beautiful locations, which he had enjoyed. His Romanian visit over, and having returned to Istanbul, he said that he was eager to immortalize what he had seen in the final versions of his sketches. He planned also to send new objects he had acquired for the Prince: "(...) I beg you to inform His Highness that I am still very touched and extremely flattered by the warm welcome I

Pescari și călugărițe de la Pasărea,

20 iunie 1869,
M.M.B.

Fishermen and nuns at Pasărea,

20 June 1869,
M.M.B.

era 1 liră - 23 franci) și câte 1135 franci din ianuarie până în iunie 1869, când avea să revină în România. Lista cu sumele defalcate pe luni și cu totalul încasat este semnată de artist pe 26 mai 1869, la Pera, spre descărcarea casieriei domnești.⁴⁵ Baniii îi erau trimiși, din ordinul domnitorului, prin bancherul S. Halfon Fiul din București la banca J. Camondo & Co din Constantinopol, de unde artistul a ridicat, conform chitanțelor prezentate ulterior administrației Casei Domnești, câte 1139 franci aur pe 6 mai 1869 și, respectiv, pe 26 al aceiași luni.⁴⁶

În a doua sa vizită, contele Preziosi ajunge în România pe 30 mai 1869 și o părăsește pe 15 iulie. Notațiile

had the honour of receiving from him and the good time he offered me. I have already bought some other very beautiful objects, that were not very expensive and which for the time being I shall keep for him in my possession. I am not sending them yet, as I want them to be accompanied by some drawings of the beautiful places that I so admired in your country. I am still in the countryside and, consequently, still on vacation. By mid-October I believe I will be back and so able to start work again."⁴² (my italics)

As his letters still received no answer, on November 26th, 1868, Preziosi wrote to the Prince personally, letting him know that he had entrusted the diplomatic agency with the shipment of a box containing the first six watercolours as well as many weapons and collector's items. He also added: "As for the watercolours, I have focused all my attention on the work in order to depict to the best of my abilities that wonderful natural beauty that I had the honour of admiring when I accompanied Your Highness."⁴³

In a subsequent list of the watercolors sent at various intervals to the Prince, Preziosi scrupulously includes the expedition date, the works' titles, and their price in francs.⁴⁴ On the basis of this document, he was to receive his due payment. According to dimension, subject, and degree of difficulty, the prices of the works varied between 300 and 600 francs. However, more expensive works also existed, especially those of a larger dimension, which required more attention to detail and included more characters or architectural finesse. These were valued at between 700 francs to 1000 or perhaps more.

primare ale impresiilor din acest voiaj se păstrează în caietul de schițe despre care s-a vorbit, aflat în patrimoniul Muzeului Municipal. Acest caiet de schițe are dimensiunile 20,7 x 27 cm și poartă pe prima pagină inscripția în creion albastru *La Valachie par Preziosi* și, în dreapta jos, cu cerneală și într-o altă caligrafie "Aquarelles de mon grand père Preziosi" urmat de o semnătură indescifrabilă. El conține 90 de ilustrații în creion, acuarelă și laviu, lucrute fie pe 2 pagini continue când este vorba de peisaje mari, fie pe o singură față revenind apoi și pe cealaltă când nu mai are spațiu liber în altă parte. Datorită meticulozității sale care-l făcea să-și dateze și să-și localizeze fiecare schiță, deținem, ca și în anul precedent, filmul exact al voiajului său românesc derulat într-un interval de o lună și jumătate. Datorită acestor datări ne putem da seama și de rapiditatea uluitoare cu care lucra. Spre pildă, pe 10 iunie, o zi de maximă productivitate pentru el, aflat în suita domnească într-o croazieră pe Dunăre, execută 12 acuarele din care jumătate sunt pe pagini duble, fiind peisaje mari, cu multe culori și detalii; o altă zi de excepție este cea de 26 iunie, cu 7 acuarele. De obicei, media era de 4 acuarele pe zi, dar avea și zile mai puțin prolifică în care nu făcea decât două sau chiar una.

După un desen foarte sigur, în creion, al primului plan sau al personajului principal, Preziosi aplica nuanțele de culoare locală; planul secund și fundalul erau totdeauna trasate în pensulă. Câteodată, pentru a diferenția de albul paginii o siluetă pe care nu mai intenționa să o coloreze, o acoperea cu o tentă transparentă de laviu de acuarelă într-o tonalitate gri-violet, foarte caracteristică lui, peste care, dacă mai

This was the case with 'The Fair in Buzău' (fig. 47), 'The Return from the Fair in Buzău' (fig. 48), 'The Cattle Fair' (fig. 28), 'The Stavropoleos Church', 'The Welcoming Ceremony of Prince Carol I at Slănic Prahova', 'His Highness in the Carpathians'. The most expensive was 'The View of Bucharest', then valued at 1200 francs. If one considers that the antique weapons and rare collector's items procured for Prince Carol did not cost more than around 200 francs – the most expensive item being a valuable rifle decorated in silver and gold and worth 1200 francs, - one can appreciate that Preziosi was quite an expensive painter. (See Appendix)

The document also mentions the dates upon which the shipments were made. On November 25th, 1868, six works were sent (in the above mentioned-letter addressed to the Prince the date of the first watercolor shipment was November 26th; it may be that the one day difference occurred a few months later, when the artist drew the list of prices). On March 8th, 1869, another eleven paintings were sent; yet another shipment of thirteen paintings was made on a different date, which is not mentioned. A payment of 50 Turkish pounds was sent to Preziosi on the first day of each month. He received this from August to December 1868 (the exchange rate was one Turkish pound for 23 francs), and then 1135 francs per month from January to June 1869, after which he returned again to Romania. The list with the sums entered monthly and the total amount received, was signed by the artist on May 26th, 1869, at Pera, in order to complete the accounts.⁴⁵ On the order of the Prince, the money was sent by the Bank

Țărănci de la Schela Cladovei,
10 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant women at Schela Cladovei,
10 June 1869,
M.M.B.

simțea nevoia de anumite accente pe care nu le putuse reda ductul creionului, intervenea cu câteva tușe ușoare de ocră sau brun pal. Desenul său denota o mare lejeritate: se vedea că-l făcea dintr-o suflare, cu o simplă purtare a mâinii pe foaie, într-o linie continuă, curată, modelată, fără întreruperi cauzate de nesiguranță. În genere, contrapaginile erau folosite pentru personaje disparate, studii de expresie, de mișcare, detalii de costum ce, mai târziu, erau reluate în schițe de ansamblu sau în compozițiile finite. Ceea ce uimește în carnetul acesta de

of S. Halfon Jr. in Bucharest to the J. Camondo & Co Bank in Constantinople. Here the artist received, according to the receipts subsequently presented to the Administration of the Prince's Finances, 1139 gold francs on May 6th, 1869, and the same amount on the 26th of the same month.⁴⁶

On his second visit, Count Preziosi arrived in Romania on May 30th, 1869, and left again on July 15th. The first drafts of his impressions of this trip are detailed in the sketchbook which we have mentioned and which is now preserved in the Museum of the City of Bucharest. This sketchbook measures 20,7 x 27 cm, and on the first page bears an inscription in blue pencil stating: La Valachie par Preziosi. In a corner, in ink and in different handwriting, the phrase 'Aquarelles de mon grand père Preziosi' followed by an illegible signature also appears. The sketchbook contains 90 illustrations, pencil drawings, watercolours, and ink wash drawings, either covering two continuous pages, in the case of larger landscapes, or just one, and sometimes extending onto the other if there was no more free space. Preziosi's meticulous habit of giving the date and place of each sketch allows us to possess, as happened the previous year, an accurate account of his one and a half month-long Romanian journey. This also helps us to realize the amazing pace at which he worked. For instance, as a member of the Prince's entourage in a cruise on the Danube, he once created 12 watercolours in a day, half of which were on double pages, being large landscapes with many colours and much detail. This happened on June 10th; a day of high productivity for him. Another exceptional day was June 26th, in which he produced 7 watercolours. The

schite este prospețimea culorilor și albeața inițială a hârtiei, fapt ce denotă probitatea artistică a plasticianului maltez care folosea numai materiale de cea mai bună calitate, rezistente în timp.

Multe dintre schițele adunate între copertile caietului au fost dezvoltate ulterior în planșe de mari dimensiuni. La operele definitive, maestrul folosea tușuri colorate pentru a trasa, cu discreție, conturile, fie sepia - ca la *Bărăția din Câmpulung* (fig. 76), *Mănăstirea Sf. Gheorghe, Buzău* (fig. 77), *Intrarea în biserică, Vălenii de Munte* (fig. 75) - fie gri - ca la *Biserica Batiștei* (fig. 19), *Mănăstirea Dintr-un lemn* (fig. 71). La finisaje adăuga de cele mai multe ori guașă, pentru accente.

Marea calitate a lui Preziosi este că nu își romanza compozițiile și nu căuta pitorescul cu orice preț, accentuându-l sau imaginându-l acolo unde nu exista, în conformitate cu preconcepțiile europene despre Orient. El era un observator atent și corect, cu ochi ager și mână exersată, care știa să-și selecteze modelele și să le redea în toată splendoarea lor firească, needulcorată sub imperiul preceptelor estetice occidentale. Acest lucru a fost remarcat chiar în epocă de un cronicar, cum se va vedea mai jos.

Totuși, Preziosi este un povestitor în imagini și în toate compozițiile încearcă să găsească motivul narațiunii care să le facă vii și atractive nu doar prin exotism și culoare. Om cu mult umor, el immortaliza mici anecdote care să descriească frunțile privitorilor: țărani care șuguiesc (fig. 94), călugărițele care-și sumet veșmintele pentru a trece râul prin vad (fig. 71), ștregarul bucureștean cu un cărucior la care a legat un câine spre a-i trage povara (fig. 19), "naiadele" valahe care se

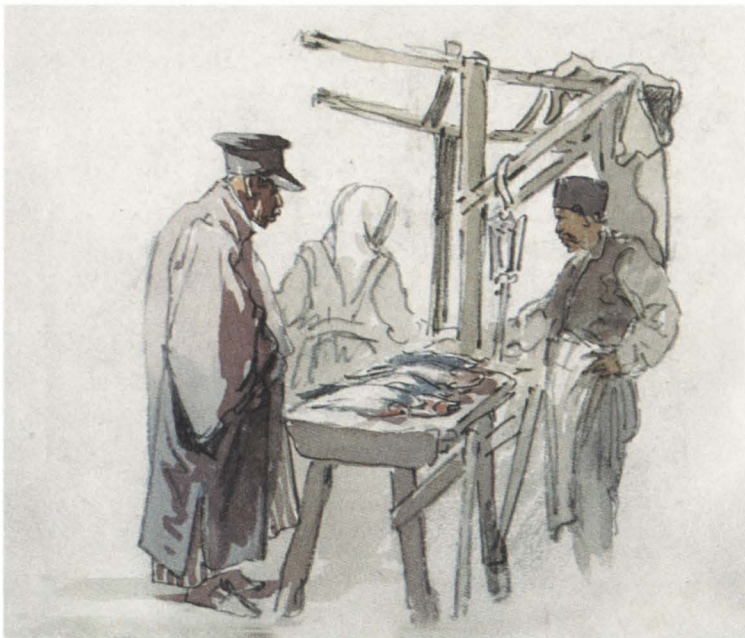

average was 4 watercolours per day, but there were also less fruitful days in which he would paint only one or two.

After making a very clear pencil sketch of the foreground or the main character, Preziosi would add the tinges of local colour; the secondary plane and the background were always done in brush. Sometimes, in order to make a silhouette, that he had no intention of colouring, stand out from the white page, he would cover it with a transparent tinge of wash in the grey-

Țărânci care spală rufe,
Calafat,
nedat,
M.M.B.

Peasant women doing laundry,
Calafat,
undated,
M.M.B.

Vânzător de pește,
Bucharest,
nedat,
M.M.B.

Fishmonger,
Bucharest,
undated,
M.M.B.

scaldă în Dâmbovița cu "apă dulce" și fac "grații" în fața pictorului (fig. 22-23), mușterii nedecis asupra mărfii în piața de pește (fig. 32), călugărul ce se tocmește pentru ciuperci cu o țărăncuță nurlie (fig. 49, 88), surugiii fercheși și detașați ca niște "muschetari cu armele la îndemână", cum îi caracteriza un călător (fig. 78).

După titlul pe care îl poartă caietul de schițe, *La Valachie par Preziosi*, ca și după însemnarea *La Roumanie par Preziosi* ce apare deasupra datei și localizării câtorva lucrări precum *Bărăția din Câmpulung*, *Mănăstirea Sf. Gheorghe* și o cromolitografie, *Secerătorii*, se pare că artistul intenționa să editeze un album dedicat țării noastre la fel ca precedentele despre Stambul și Cairo. La fel opina și Marin Nicolau-Golfin afirmând însă, în mod greșit, că acuarelele cu monumentele eclesiale din Buzău și

Somn uriaș în piața de pește din București,
nedat,
M.M.B.

Huge sheat fish in the fish market of Bucharest,
undated,
M.M.B.

violet range, which was highly characteristic of him. If he felt the need to add certain accents that the pencil could not produce, he would add over some light strokes of ochre or light brown. His drawing shows an easy hand, and one can see that he completed his sketches in one go, moving his hand over the paper in a continuous line, with no erasures or interruptions caused by hesitation. In general, the left-hand pages were used for single characters, expression or movement studies, and costume details which would be used at a later stage either in group sketches or in the final compositions. The most surprising aspect of the sketchbook is the freshness of the colours and the degree of whiteness of the paper. This indicates the high artistic standards of the Maltese painter, who chose to use only the highest quality, time enduring materials.

Many of the sketches gathered within the covers of the sketchbook were subsequently developed into works of larger dimensions. For the final painting the master would use coloured China ink in order to trace the contours lightly. The colours used were either sepia (as in the case of "The Bărăția of Câmpulung" (fig. 76), "The

Câmpulung ar fi fost variante pentru copertă. Or, pentru o copertă, titlul ar fi trebuit plasat central și nu izolat la extremitatea lucrărilor, ca un adjuvant al semnăturii.

Contele pictor s-a aflat adesea în suita domnească: în intervalul 7-11 iunie l-a însoțit pe principe într-o croazieră pe Dunăre, cu bastimentul "Ștefan cel Mare", când capul țării își conducea spre fruntarii augustul frate, pe prințul Leopold de Hohenzollern, care-i făcuse o vizită în noua patrie. Atunci artistul a realizat niște foarte frumoase peisaje atât de pe malul stâng, românesc, cât și de pe cel bulgăresc, luate de la bord sau la diverse escale: *Turnu Măgurele* (fig. 52), *Lompalanca* (fig. 53), *Vidin* (fig. 54), *Sadova*, *Turnu Severin* (fig. 59), *Schela Cladovei* (fig. 55), *Cerneți* (fig. 60-61), *Vârciorova* (fig. 56-57), *Porțile de Fier* (fig. 58). Aceste peisaje, dezvoltate, pentru amploarea lor, pe ambele pagini ale caietului, nu le-a mai reluat ulterior în planșe de mari dimensiuni. În timpul croazierei a mai schițat și scene de la bord sau de pe uscat: câțiva valetți în livrele și marinari stând pe punte; bucătarul vasului ieșit să se aerisească în timpul opririi la Turnu Severin (fig. 62); grupul de grăniceri, îmbrăcați în mică ținută, cu toboșarul lângă ei, dând onorul, la Calafat.

Cealaltă călătorie a făcut-o împreună cu domnitorul, între 26 iunie și 9 iulie, prin Argeș spre mănăstirile din Oltenia (Cozia, Bistrița, Hurez, Surpatele, Dintr-un lemn) trecând apoi prin Muscel la Buzău și, de acolo, urcând pe Valea Prahovei la Sinaia. În memoriile principelui Carol I este menționată de două ori prezența plasticianului atunci când îl însoțește în excursii și când asistă la hramul mănăstirii Pasărea, de Rusalii.⁴⁷ Nu este uitată precizarea că "pictorul Preziosi (...) cu această ocazie execută minunate acuarele".

St. George Monastery", Buzau (fig. 77), "Entering the Church at Vălenii de Munte" (fig. 75), or grey (as in the case of "The Bătiștei Church" (fig. 19), and "The One-Tree Monastery" (fig. 71)). For the finishing touch, he would most often add gouache for emphasis.

Preziosi's greatest quality was that he did not romanticise his compositions; nor did he seek out the picturesque at all costs in keeping with the European preconceptions about the Orient, by over-emphasising or even imagining it to be where it was not. He was a keen and accurate observer, with a quick eye and a well-trained hand, who knew how to select his models and represent them in all their natural splendour, without softening them according to the canon of Western aesthetic precepts. This did not go unnoticed by a reviewer of the time, as we are about to see.

Yet first and foremost, Preziosi is a storyteller, and in all his compositions attempts to find something to make his narrative vivid and attractive other than by the exotic or use of colour. He was a man with a good sense of humor, and would immortalize little anecdotes in order to amuse his audience. For instance one can find in his paintings, peasants having a good time (fig. 94), nuns raising their robes to ford a river (fig. 71), a Bucharest infant with a dog pulling his little cart (fig. 19), Romanian 'mermaids' bathing in the 'sweet water' of the Dâmbovița River acting 'graciously' in front of the painter (fig. 22-23), a customer hesitating in the fish market (fig. 32), the monk buying mushrooms and haggling with a fair maid (fig. 49-88), or smart and superior postillions

Pagină din caietul de schițe:
călugăr și țărănci,
Râmnicu Vâlcea,
9 iulie 1869,
M.M.B.

Page from the sketchbook:
Monk and peasant women,
Râmnicu Vâlcea,
9 July 1869,
M.M.B.

Valeți și marinari la bordul navei "Ștefan cel Mare",
nelocalizat și nedatat (1869),
M.M.B.

Butlers and sailors on board the warship "Stephen the Great",
unlocalized si undated (1869),
M.M.B.

După ce a cutreierat, mai multe zile, prin Târgul Moșilor găsind recompensante subiecte pentru compozițiile sale, artistul a fost prezent și pe 17 iunie când, Carol I a făcut tradiționala vizită domnească printre comercianți și popor, spre a încuraja comerțul național. Era una dintre acele zile de sărbătoare ce meritau imortalizate în caietul său de schițe.

Foarte riguros în contabilizarea cheltuielilor din timpul sederii în România, Preziosi va da și în 1869 o listă⁴⁸, ceva mai detaliată decât în anul precedent, a tuturor sumelor investite (până la sosirea în țară în franci, apoi în moneda austriacă în circulație la noi, zwanziger): spezele de călătorie cu vaporul de la Constantinopol la Giurgiu (100

Soldați care dau onorul,
Calafat,
7 iunie 1869,
M.M.B.

Soldiers saluting,
Calafat,
7 June 1869,
M.M.B.

seeming like "musketeers with weapons ready at hand", as a traveller once called them (fig. 78).

The title *La Roumanie par Preziosi* which appears over the date and place of such works as "The Bărăția of Câmpulung", "The St. George Monastery", or the chromolithograph "The Reapers", leads one to conject that the artist may have had the intention of editing an album dedicated to our country, just as he had previously done in the case of Istanbul and Cairo. This opinion is shared by Marin Nicolau-Golfin, who however erroneously states, that the watercolours showing the Churches in Buzău and Câmpulung were meant to be versions of the cover. On a cover the title would have

franci) și, de acolo, cu diligența la București (10 franci), plata transportului celor trei lăzi cu obiecte de colecție, vinuri și acuarele pentru principe (30 franci), nota de plată de la Hotel Lazăr din Capitală (20 franci), precum și banii cheltuiți atunci când cutreierase singur orașul și împrejurimile, la Târgul Moșilor ori în alte părți, precizând și perioadele cât se aflase în suita domnească (7-11 iunie, 40 zwanziger; 26 iunie-9 iulie, 132 zwanziger). Toate aceste cheltuieli urmau să fie decontate din caseta personală a principelui.

Se pare că domnitorul Carol I era foarte mândru de colecția lui pe care și-o închegase în răstimp atât de scurt și cu piese atât de valoroase, de vreme ce s-a grăbit să o expună pentru public în sălile Muzeului Național găzduit la acea dată în clădirea Universității. Expoziția a fost deschisă timp de 9 zile, de la 28 iunie la 7 iulie 1869⁴⁹. Desigur, contele Preziosi a fost flatat de acest gest de curtoazie din partea princiarei sale gazde căci, în acea expoziție era foarte bine reprezentat și, aflându-se el însuși în acea perioadă în țară, a putut vedea cât de apreciate îi erau lucrările. Cronicile de presă erau foarte elogioase la adresa lui și, comparându-l cu Szathmari, îl plasau pe o treaptă superioară acestuia, așa cum și merita. V.A. Urechia semna o cronică a acestei expoziții în care nota: "Comitele Pretiosi (sic), în aquarelele sale calde, pline de viață și de mișcare, a încredințat memoriei posterității scene și costume naționale ce pe toată ziua se pierd, cât și mai multe episoade din călătoriile Alteței Sale Domnitorului prin țară".⁵⁰ Autorul dădea, în continuare, o listă comentată a celor 17 acuarele de Preziosi, selectate spre a figura în expoziție. În a doua parte a cronicii sale, V.A. Urechia

had to be placed centrally and not isolated at one side of the work, as an addition to the signature.

The Count painter was often in the Prince's entourage. Between June 7th and June 11th, he accompanied the Prince on his Danube cruise on the warship "Stephen the Great", while the head of the country was accompanying to the border, his august brother, Prince Leopold of Hohenzollern, who had been visiting him in his new country. During this voyage, the artist made some very beautiful sketches of landscapes from both the Romanian and Bulgarian shores. These were made while on board or at different stops en route, such as those at Turnu Măgurele (fig. 52), Lompanca

Ciubărari la Târgul Moșilor.
În mijloc o țărăncă din
Câmpulung cu copilul în brațe,
15 iunie 1869,
M.M.B.

**Water-peddlers at the Moși
May Fair.**
In the center, a peasant woman
from Câmpulung holding a
child,
15 June 1869,
M.M.B.

vorbea despre lucrările lui Szathmari, dar nu se putea abține să nu facă o comparație cu acelea ale confratelui maltez care, era evident, în favoarea celui din urmă: "Comarate, aquarelele D-lui Satmari (sic) cu ale D. Comite Pretiosi (sic), mai ales aquarelele prezentând costumuri femeiești și bărbătești, operele D-lui Satmari, dacă din această comparație nu ies inferioare, totuși se caracterizează mai cu înlesnire. *Comitele Pretiosi este, am putea zice, mai puțin poetizator, spre a fi mai real, pe când D-lu Satmari cam idealizează tipurile ce îmbracă de altmintrelea în magnifice costume naționale. Sunt tipuri în aquarelele D-lui Satmari cari ai voi să fie române, așa sunt de frumoase, dar samănă totuși a tipuri străine.*"⁵¹ (subl.A.S.I)

Țărănci de la Turnu - Severin,
9 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant women from Turnu-Severin,
9 June 1869,
M.M.B.

(fig. 53), Vidin (fig. 54), Sadova, Turnu Severin (fig. 59), Schela Cladovei (fig. 55), Cerneți (fig. 60-61), Vârciorova (fig. 56-57), or the Iron Gates (fig. 58). All these landscapes, due to their large dimensions, extended onto two pages of the sketchbook; but were never later transferred into large scale works. During the cruise, Preziosi also sketched scenes on board the ship or on the shore. So we are able to see some butlers in their livery and sailors standing on deck; the ship's cook taking the air during the stop at Turnu Severin (fig. 62); or a group of frontier guards in Calafat, wearing duty uniform with the drummer before them, presenting arms.

The other trip made by Preziosi in the Prince's entourage, between June 26th and July 9th, took them through the district of Argeș to the monasteries in Oltenia (Cozia, Bistrița, Hurez, Surpatele, The One-Tree Church), then through Muscel to Buzău, and finally up the Prahova Valley to Sinaia.

Being very exact about his expenses during his stay in Romania, in 1869 Preziosi drew yet another, more detailed list of all his investments.⁴⁸ Made in francs before his arrival and later in zwanziger, the Austrian currency in circulation at the time, it included the following items: travel expenses by ship from Constantinople to Giurgiu (100 francs), and from there by coach to Bucharest (10 francs); shipping expenses for the three trunks with collector's items, wine, and watercolours for the Prince (30 francs); the hotel bill at the Hotel Lazăr in the capital (20 francs); the amounts spent while wandering alone through the city and its whereabouts, visiting the fair or going elsewhere; also, the expenses during the periods in which he had been in the

O altă prezentare publică a acuarelelor lui Preziosi a avut loc în 1873, în cadrul expoziției de la Hotelul Herdan a Societății Amicilor Belor Arte.⁵² Din nou principele Carol a făcut o selecție din propria colecție în care ponderea o reprezentau operele maestrului maltez. Alături de portretele domnești realizate de pictorul american George Peter Alexander Healy, de două lucrări de Emil Volkens (*Bâlci în Argeș, Cal alb*), de o pânză a artistului olandez din secolul al XVII-lea Jan van de Venne, de două armuri, câteva piese de artă decorativă și mobilier sculptat de Martin Stohr, maestrul ebenist al principelui, figurau și 33 de acuarele ale lui Preziosi. În catalogul tipărit cu acel prilej era dată lista acestor acuarele.⁵³ În aceeași expoziție au fost și lucrări din alte colecții particulare, ale unor amatori de artă precum Costache și Scarlat Cretzulescu, sau ale unor plasticieni, precum Theodor Aman, Gheorghe Tattarescu, Carol Szathmari, Nicolae Grigorescu, ce-și prezentau propria operă ori copii făcute de ei după maeștri renascentiști sau manieriști. Nu trebuie uitat că la acea manifestare s-a impus Grigorescu ca un mare artist, eclipsându-și confracții prin cele 100 de lucrări cu care a fost prezent pe simeză.

Mult timp a persistat o problemă: aceea a copiilor executate de Szathmari după acuarelele lui Preziosi, se pare, cu asentimentul acestuia. Mai mulți cercetători au încercat să găsească un răspuns. G. Oprescu, considerându-l pe Szathmari un "artist cu mult mai dotat și mai important", presupunea că acesta nu plagia lucrările lui Preziosi ci, ei fiind prieteni și colaboratori, adică "asociați", tipăreau cromolitografii ca o "întreprindere comercială" fără valoare deosebită,

Prince's entourage (June 7th to 11th, 40 zwanziger; June 26th to July 9th, 132 zwanziger). All these expenses were to be deducted from the Prince's personal account.

It would appear that Prince Carol I was very proud of the collection he had put together in such a short period of time. The pieces it included were deemed so valuable that he hurried to have them put on public display in the halls of the National Museum. The exhibition stayed open for 9 days, between June 28th and July 7th, 1869.⁴⁹ Of course, Count Preziosi was flattered by the courtesy of his princely host, for he could see how much his work was appreciated by its represent of and the fact that he himself was present in the country at the time. The press reviews praised him highly and, having compared him with Szathmari, placed him on a well deserved higher pedestal. V.A.Urechia reviewed this exhibition as follows: "Count Preziosi, with his warm watercolours, full of life and movement, has entrusted to the memory of the future scenes and national costumes that may well be gradually forgotten, as well as some episodes from the trips taken by his Highness the Prince through the country."⁵⁰ The author goes on to give a list of the 17 watercolours by Preziosi selected for the exhibition with accompanying commentaries. In the second part of his review, V.A.Urechia spoke of Szathmari's works and cannot refrain from making a comparison with those of his Maltese colleague. His comments show whom he obviously favours: "Seen in comparison with Count Preziosi's watercolours, Mr. Satmari's (sic) works, mostly his watercolours showing peasant costumes, are not inferior, and yet may be more easily characterized. Count Preziosi is, we may say, less of a poet and more of a

Fată la sapă,
Hurez,
2 iulie 1869,
M.M.B.

Young girl,
Hurez,
2 July 1869,
M.M.B.

Țărani din Târgul Moșilor,
14 iunie 1869,
M.M.B.

Peasants at the Moși May Fair,
14 June 1869,
M.M.B.

Țărani mâncând la sapă,
Hurez,
2 iulie 1869,
M.M.B.

Peasants resting,
Hurez,
2 July 1869,
M.M.B.

destinată marelui public.⁵⁴ Dimpotrivă, Marin Nicolau – Golfin constata, pe bună dreptate, marea diferență calitativă între original și copie, unde Szathmari chiar dacă avea un model admirabil, nu-și putea depăși limitele iar rezultatul era, de cele mai multe ori, mediocru. Cu toate aceste neajunsuri, opina Nicolau – Golfin, amatorii își doreau copii după lucrările cele mai apreciate din colecția

realistic painter, while Mr. Satmari rather idealizes the persons whom he dresses in the otherwise magnificent national costumes. There are figures in Mr. Satmari's watercolours who are so beautiful that you wish they were Romanians; however, they look foreign."⁵¹ (*my italics*)

Another public showing of Preziosi's watercolours took place in 1873 in the exhibition held at the Hotel Herdan by the Society of the Friends of Fine Arts.⁵² Once again Prince Carol made a selection from his own collection, in which the major part was represented by the works of the Maltese master. Together with the Prince's portraits made by the American painter George Peter Alexander Healy, the two works by Emil Volkens ("Fair in Argeș", "White Horse"), a painting by the 17th century Dutch artist Jan van de Venne, two armours, and a few pieces of decorative art and furniture carved by Martin Stohr, the Prince's ébéniste, the exhibition included 33 watercolours by Preziosi. The catalogue printed on this occasion lists them all.⁵³ The same exhibition also included works from other private collections of such art lovers as Costache and Scarlat Cretzulescu, or artists such as Theodor Aman, Gheorghe Tattarescu, Carol Szathmari, or Nicolae Grigorescu, who exhibited their own works or copies they had made after Renaissance of Mannerist masters. One should not forget that it is on this occasion that Grigorescu established himself as a great artist, outshining all his fellow artists by the 100 paintings that he exhibited.

In this context, a problem that has existed for a long time should now be mentioned. It concerns the copies made by Szathmari after Preziosi's watercolours,

domnească pe care, în chip inexplicabil, apărea semnătura lui Szathmari.⁵⁵ Autorul procedează chiar la întocmirea unei liste cu aceste copii ale lui Szathmari după Preziosi.

În lumina unor documente de arhivă recent descoperite, noi credem că aceste copii fuseseră comandate chiar de principe de vreme ce Szathmari era plătit pentru ele din caseta personală a domnitorului. Astfel, în două note succesive, alături de alte lucrări executate pentru patronul său, apar înscrise și "8 acuarele după Dl. Preziosi" evaluate la 5 lei bucata, adică un total de 40 lei⁵⁶, iar la scurt interval, o notă cu alte 8 acuarele, evaluate de data aceasta la un total de 8 galbeni, cu precizarea mai jos: "i-am dat D-lui Preziosi 6 copii ale acuarelelor", evaluate la 30 lei.⁵⁷ Pe 25 iulie 1868, Szathmari înainta casieriei casei domnești o altă listă cu lucrările din ultimul timp, între care figurau și "25 de foi date spre completare pentru dl. Preziosi" în sumă totală de 125 lei noi.⁵⁸ De altfel, pentru funcția sa oficială de pictor și fotograf al Curții, Szathmari primea lunar, din aceeași casetă domnească, o indemnizație de 50 de ducați.⁵⁹

Probabil că principele Carol I dorea să aibă pregătit un portofoliu cu imagini reprezentative din țara sa pe care să-l aibă la dispoziție pentru a face daruri oaspeților săi cu sânge albastru sau în ocaziile când el însuși făcea vizite în străinătate, la alte curți princiare, regale sau imperiale. Tot din ordinul său fusese dată spre litografiere, la Paris, compoziția *Secerătorii* (fig. 99). Printr-o scrisoare din 24 iunie 1870, Lemercier, patronul celebrului institut de arte grafice, expedia la București factura în valoare de 476,50 franci pentru acea stampă

apparently with the latter's permission. Various researchers have tried to find an explanation for this. G. Oprescu, taking Szathmari to be "a much more gifted and important artist," assumed that he did not plagiarize Preziosi's work, but rather printed, together with his friend, collaborator, and "partner", various chromolithographs of no particular value, meant for the public, as a kind of "joint venture".⁵⁴ On the other hand, Marin Nicolau-Golfin notices correctly the huge difference in terms of quality between the original and the copy. Szathmari, even though he had an admirable model, could not go beyond his limits, and the result was more often than not quite mediocre. In spite of all these shortcomings, thinks Nicolau-Golfin, art lovers wanted to own copies of the most valued works in the princely collection, even though inexplicably they featured Szathmari's signature.⁵⁵ He then proceeded to make a list of these copies made by Szathmari after Preziosi's work.

In the light of archive documents recently discovered, we believe that these copies had been ordered by the Prince himself, given that Szathmari was paid for them from the Prince's personal accounts. On two successive bills, Szathmari mentions, together with some works done for his patron, "eight watercolours after Mr. Preziosi", at 5 lei a piece, totalling 40 lei.⁵⁶ Before long, on a new bill, Szathmari enters the sum of 8 gold coins for 8 watercolours and then adds: "I have given Mr. Preziosi six copies of the watercolours", valued at 30 lei.⁵⁷ On July 25th, 1868, Szathmari presented to the Prince's treasury another list with his latest works, which included "25 sheets given to Mr. Preziosi for

ce avea un tiraj de 129 exemplare, dintre care 50 fuseseră deja livrate principelui, 38 își oprise Preziosi – care executase personal desenul pe piatră, după cum este specificat în document – iar restul de 41 erau ținute, în continuare, la dispoziția domnitorului.⁶⁰ Misiva, adresată lui Charles Vogel, avea și un post scriptum în care secretarul domnesc era rugat să înainteze acele rânduri lui Szathmari, care se ocupase până atunci de toate amănuntele legate de această lucrare, dar care nu răspunsese la anterioarele epistole ale expeditorului fiind, probabil, plecat din Capitală. De aici rezultă în mod evident că plasticienii colaborau, fiecare în felul său, la reușita lucrării: Preziosi se deplasase la Paris pentru a executa desenul pe piatră, iar Szathmari urmărise procesul tehnologic și livrarea în bune condițiuni a tirajului. Stampa fusese destul de complicat de executat, căci necesitase 10 imprimări pentru a obține tonalitățile subtile, specifice acuarelelor lui Preziosi. De aceea, în factura unde costurile erau defalcate pe lucrări, suma percepută pentru tipărire era cea mai substanțială din total reprezentând 387 franci din cei 476,50 pentru cele 129 de stampe.⁶¹ Pe marginea acestei facturi, Vogel notase că, pe 11 iulie 1870, îi scrisese lui Preziosi să achite aceste cheltuieli.

*

După ultima excursie în România, contele Amedeo Preziosi s-a întors în patria adoptivă. Nu se cunosc prea multe despre ultimii ani de viață. Și-a continuat, desigur, activitatea artistică pe aceleași coordonate ca și până atunci. Dar clientela scăzuse odată cu perfecționarea tehnicii fotografice prin care se puteau obține imagini mai ieftine și în număr nelimitat de copii care puneau la grea încercare posibilitățile artistului de a-și comercializa

completion”, for a total of 125 new lei.⁵⁸ His official position of painter and photographer of the court brought Szathmari a monthly income of 50 ducats.⁵⁹

It is very likely that Carol I wanted to have at his disposal a portfolio with representative images of his country which he could offer to his blue blood guests or on the occasions when he himself paid visits abroad, to princely, royal, or imperial courts. On his order, the work “The Reapers” (fig. 99), had already been sent to Paris to be lithographed. In a letter dated June 24th, 1870, Lemerrier, the patron of the famous graphic arts institute, sent an invoice to Bucharest for 476,50 francs, covering the cost of printing 129 plates of that particular print. Out of these, 50 had already been delivered to the Prince, 38 had been kept by Preziosi, who had personally made the drawing on stone as specified in the document, while the remaining 41 were placed as the Prince’s disposal.⁶⁰ The letter addressed to Charles Vogel also included a post-script in which the Prince’s librarian was asked to forward it to Szathmari, who had so far taken care of all the details concerning that work, but who had not replied to the previous letters, most probably being out of the capital at the time. This shows quite clearly that both artists contributed, each in his own way, to the success of the work: Preziosi had gone to Paris to make the drawing on stone, while Szathmari had watched over the technological process and the delivery of all the plates in good condition. The print had been rather difficult to execute, as it had required 10 different printings in order to obtain the subtle tone characteristic of Preziosi’s watercolours. That is the reason why in the invoice which listed the costs according to the various processes, the

Mormântul lui Amedeo Preziosi din cimitirul catolic din Yeşilköy,

Foto Ian Graham

Amedeo Preziosi’s tomb in the Catholic cemetery of Yeşilköy,

Photo Ian Graham

opera. Apoi, Orientul își pierduse mult din interesul turistic odată cu treptata sa europeanizare și modernizare.

Aflat la o vânatoare, pe 27 septembrie 1882, arma contelui pictor s-a descărcat accidental și l-a rănit mortal. Locul său de veci din cimitirul catolic din Yeşilköy este străjuit de o lespede simplă de marmură.

Obişnuit cu viața de la granița a două lumi atât de diferite, cea apuseană și cea răsăriteană, contele Amedeo Preziosi era artistul cel mai potrivit pentru a înțelege și a descrie, ca nimeni altul, în imagini expresive, pline de vervă și de culoare locală, populația și peisajul românesc⁶², deopotrivă îndrăgite și admirabil immortalizate în acuarele cu mare valoare perenă.

amount charged for printing was the highest, representing 387 francs out of the 476,50.⁶¹ On the edge of the invoice, Vogel wrote that on July 11th, 1870, he had written to Preziosi requesting him to cover these expenses.

*

After his last trip to Romania, Count Amedeo Preziosi returned to his adoptive country. Little is known about the last years of his life. He must have, of course, continued his activity along the same lines. But the number of his clients probably decreased. Photographic techniques were improving rapidly and it became possible to get cheaper images in unlimited amounts and in a way that was beginning to make it difficult for artists to sell their works. Moreover, the Orient with its gradual westernisation and modernisation had already lost much of its appeal.

On a hunting trip on September 27th, 1882, the rifle of the Count painter accidentally went off and fatally wounded him. His resting place in the Catholic cemetery of Yeşilköy is guarded by a simple marble headstone.

Accustomed to living on the threshold of two so very different worlds, the Western and the Eastern, Count Amedeo Preziosi was an artist most qualified to understand and depict, as no one else had done before him, the Romanian people and the Romanian landscapes.⁶² He immortalised things he had loved in highly valuable watercolours brimming with expressive images, full of life and local colour.

NOTE

1. Ulysse de Marsillac – **Guide du voyageur à Bucarest**, Imprimerie de la Cour (Ouvriers associés), Bucarest [1877], p.73; **Idem – Bucureștiul în veacul al XIX-lea**, Editura Meridiane, București, 1999, p.167
2. Marin Nicolau-Golfin – **Între Preziosi și Szathmary**, "Revista Muzeelor" nr.1/1968, p.78
3. Al. Busuioceanu – **Acuarelele lui Preziosi**, "Studii italiene" nr.1/1934, p.11
4. Al. Bădăuță – **Bucureștii în 1869 de Preziosi**, Editat de "Luna Bucureștilor" [1935], p.9
5. G. Oprescu – **Carol Popp de Szathmary desinator**, "Analele Academiei Române", Memoriile Secțiunii Literare, seria III, tom X, mem.II/1941, p.9; **Idem – Pictorii din familia Szathmary**, "Analecta" nr.1/1943, p.64
6. Vasile Drăguț, Vasile Florea, Dan Grigorescu, Marin Mihalache – **Pictura românească în imagini**, Editura Meridiane, București 1970, p.139
7. Marin Nicolau-Golfin – **Amedeo Preziosi**, Editura Meridiane, București,1976
8. Al. Busuioceanu – **op.cit.**, p.15
9. **Idem – Preziosi**, Collection Apollo, Editions Marvan, Bucarest, 1935
10. Victor Brătulescu – **Vechi vederi bucureștene**, Comisiunea Monumentelor Istorice, București, 1935
11. In 1951, descendenții lui Constantin Argetoianu au vândut acest prețios caiet de schițe Muzeului Municipal în al cărui patrimoniu se află și astăzi.
12. **Pavilionul trecutului Capitalei la expoziția din Parcul Carol**, "Gazeta Municipală" nr 163/10 Martie 1935, p.5
13. Briony Llewellyn, Charles Newton – **The People & Places of Constantinople. Watercolours by Amedeo Count Preziosi 1816-1882**, Victoria & Albert Museum, London, 1985
14. Osman Öndeş – **Kont Amedeo Preziosi: Istanbul asigi ressam** (Le comte Amedeo Preziosi: dessinateur amoureux d'Istanbul), "Olusum" No. 74-75

NOTES

1. Ulysse de Marsillac, **Guide du voyageur à Bucarest**, Imprimerie de la Cour (Ouvriers associés), Bucarest [1877], p.73; **id. Bucureștiul în veacul al XIX-lea**, (Bucharest in the 19th century), Meridiane Publishing House, Bucharest, 1999, p.167.
2. Marin Nicolau-Golfin, **"Între Preziosi și Szathmary"** ("Between Preziosi and Szathmary"), Revista Muzeelor nr.1/1968, p.78.
3. Al. Busuioceanu, **"Acuarelele lui Preziosi"** ("Preziosi's Watercolours"), Studii italiene, nr.1/1934, p.11.
4. Al. Bădăuță, **Bucureștii în 1869 de Preziosi** (Bucharest in 1869 as Depicted by Preziosi), published by "Luna Bucureștilor" [1935], p.9.
5. G. Oprescu, **"Carol Popp de Szathmary desinator"**, ("Carol Popp de Szathmary, the Graphic Artist") in Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Literare, seria III, tom X, mem.II/1941, p.9; **id., "Pictorii din familia Szathmary"** ("Painters from the Szathmary Family"), Analecta nr.1/1943, p.64.
6. Vasile Drăguț, Vasile Florea, Dan Grigorescu, Marin Mihalache, **Pictura românească în imagini**, (Illustrated Romanian Painting), Meridiane Publishing House, Bucharest, 1970, p. 139.
7. Marin Nicolau-Golfin, **Amedeo Preziosi**, Meridiane Publishing House, Bucharest, 1976.
8. Al. Busuioceanu, **op.cit.**, p.15
9. **Idem, Preziosi**, Collection Apollo, Editions Marvan, Bucarest, 1935.
10. Victor Brătulescu, **Vechi vederi bucureștene**, (Old Views from Bucharest), The Commission for Historical Monuments, Bucharest, 1935
11. In 1951, Constantin Argetoianu's descendents sold this valuable sketchbook to the Museum of the City of Bucharest, where it has been preserved ever since.
12. **"Pavilionul trecutului Capitalei la expoziția din Parcul Carol"**, ("The Pavilion of the Capital's Past in the Exhibition at Carol Park"), Gazeta Municipală, nr.163/10 March 1935, p.5.

15. Dominic Cutajar – **Amedeo Preziosi, Exceptional Artist of the Orient**, "Treasures of Malta", Vol. II, No.2/Easter 1996

16. Briony Llewellyn, Charles Newton – **op.cit.**, p.5

17. **Ibidem**; Marin Nicolau-Golfin – **Amedeo Preziosi, op.cit.**, p.7

18. În necrologul publicat în ziarul "Eastern Express" din Constantinopol pe 29 septembrie 1882 este specificat 1840 ca an al sosirii sale în acel oraș (cf. Briony Llewellyn, Charles Newton – **op.cit.**, p.23, nota 12)

19. Briony Llewellyn, Charles Newton – **op.cit.**, p.7

20. **Ibidem**, p.8, 23, nota 14; Marin Nicolau-Golfin – **op.cit.**, p.9

21. (Ulysse de Marsillac) – **L'Orient. Albums chromolithographiques**, "Le Pays Roumain" no.28/5 Juillet 1868

22. Charles Baudelaire – **Pictorul vieții moderne**, în **Curiozități estetice**, Editura Meridiane, București, 1971; Luce Jamar-Rolin – **La vie de Guys et la chronologie de son oeuvre**, "Gazette des Beaux-Arts", Tome Quarante-huitième, Juillet-Août-Septembre 1956; Gustave Geffroy – **Constantin Guys, l'historien du Second Empire**, Paris MCMIV; Adrian-Silvan Ionescu – **Constantin Guys, reporter de front la Dunărea de Jos în timpul Războiului Crimeii**, S.C.I.A. tom 39/1992

23. Marin Nicolau-Golfin – **op.cit.**, p.10

24. Briony Llewellyn, Charles Newton – **op.cit.**, p.18

25. **Ibidem**, p.19

26. "Le Monde Illustré" No.312/4 Avril 1863

27. "Le Monde Illustré" No.313/11 Avril 1863

28. Briony Llewellyn, Charles Newton – **op.cit.**, p.9

29. **Ibidem**

30. **Ibidem**, p.21

31. [Ulysse de Marsillac] – **Voyage du Prince**, "La Voix de la Roumanie", No. 32/30 Juin 1864: "Dl. Preziosi a avut, de asemenea, onoarea de a prezenta magnifica sa colecție de desene Alteței Sale, care a binevoit să-l felicite pe acest abil artist".

32. Arhivele Naționale Istorice Centrale, Casa Regală, dosar 60/ 1866, fila11

13. Briony Llewellyn, Charles Newton, **The People & Places of Constantinople. Water Colours by Amedeo Count Preziosi 1816-1882**, Victoria & Albert Museum, London, 1985.

14. Osman Öndes, **"Kont Amedeo Preziosi: Istanbul asigi ressam"** ("Le comte Amedeo Preziosi: dessinateur amoureux d'Istanbul"), *Olusum*, No.74-75.

15. Dominic Cutajar, **"Amedeo Preziosi, Exceptional Artist of the Orient"**, *Treasures of Malta*, Vol. II, No. 2/Easter 1996.

16. Briony Llewellyn, Charles Newton, **op.cit.**, p.5.

17. **Ibidem**; Marin Nicolau-Golfin, **Amedeo Preziosi, op.cit.**, p.7

18. *In the obituary published by the newspaper Eastern Express in Constantinople, on September 29th, 1882, the year 1840 is mentioned as the year of his arrival in this city (cf. Briony Llewellyn, Charles Newton, op.cit., p.23, note 12).*

19. Briony Llewellyn, Charles Newton, **op.cit.**, p.7

20. **Ibidem**, p.8, 23, nota 14; Marin Nicolau-Golfin, **op.cit.**, p.9

21. [Ulysse de Marsillac], **L'Orient. Albums chromolithographiques**, "Le Pays Roumain" no.28/5 Juillet 1868.

22. Charles Baudelaire, **"Pictorul vieții moderne"** ("The Painter of Modern Life"), in **Curiozități estetice**, (Aesthetic Curiosities), Meridiane Publishing House, Bucharest, 1971; Luce Jamar-Rolin, **"La vie de Guys et la chronologie de son oeuvre"**, *Gazette des Beaux-Arts*, Tome Quarante-huitième, Juillet-Août-Septembre 1956; Gustave Geffroy, **"Constantin Guys, l'historien du Second Empire"**, Paris MCMIV; Adrian-Silvan Ionescu, **"Constantin Guys, reporter de front la Dunărea de Jos în timpul Războiului Crimeii"**, ("Constantin Guys, A Front Correspondent on the Lower Danube during the Crimean War") S.C.I.A. tom 39/1992.

23. Marin Nicolau-Golfin, **op.cit.**, p.10.

24. Briony Llewellyn, Charles Newton, **op.cit.**, p.18

25. **Ibidem**, p.19.

26. "Le Monde Illustré" No.312/4 Avril 1863.

27. "Le Monde Illustré" No.313/11 Avril 1863.

28. Briony Llewellyn, Charles Newton, **op.cit.**, p.9.

33. Alin Ciupală – **Românii și Europa. Participarea României la Expoziția Universală din 1867**, în volumul **Timpul Istoriei II, în onorem emeriti Dinu C. Giurescu**, Universitatea din București, Facultatea de Istorie, București, 1998, p.185-203; Laurențiu Vlad – **Imagini ale identității naționale. România și Expozițiile Universale de la Paris, 1867-1937**, Editura Meridiane, București, 2001, pp. 22-51
34. Al. Bădăuță – **op.cit.**, p.8
35. Al. Busuioceanu – **Acuarelele lui Preziosi, op.cit.**, pp.12, 16, poziția 13; Idem – Preziosi, **op.cit.**, p.8
36. V.A.U[rechia] – **Expozițiunea de Opere artistice de la Museu**, "Adunarea Națională" nr.17/6 Iuliu 1869
37. M.N. Rusu – **Szathmari și Preziosi**, "Viața studentească" nr.38 (958)/21 septembrie 1983, p.8
38. Ne exprimăm și pe această cale gratitudinea față de domnul Ian Graham, arheolog la Peabody Museum, Harvard University, Massachusetts, S.U.A., care ne-a pus la dispoziție, cu generozitate și dezinteres, această imagine depistată în lucrarea lui Pars Tulgaci **The Role of the Dedian Family in Ottoman Social, Economic and Political Life**, Istanbul, 1993. Întreaga noastră recunoștință se îndreaptă, însă, spre contele Josef John Preziosi, strănepotul artistului care, cu câteva săptămâni înaintea trimerii la tipar a acestei lucrări, în ianuarie 2003, ne-a pus la dispoziție, cu multă amabilitate, un portret carte-de-vizită al pictorului, făcut pe la 1860 în atelierul parizian al celebrului Nadar. Este evident că cele două portrete sunt luate la vârste diferite, cel din colecția familiei fiind din perioada tinereții, când artistul purta favoriți și mustață pe când celălalt a fost făcut la maturitate, când își lăsase barbă întreagă.
39. Arhivele Naționale Istorice Centrale (A.N.I.C.). Casa Regală, dosar 90/1868, fila 240
40. **Ibidem**, filele 269, 270; Pentru artist fuseseră făcute și alte mici cheltuieli pe care Winzenz Siha, unul dintre lacheii domnitorului, ie comunica superiorilor săi, spre decontare, pe 1 august 1868, după ce distinsul oaspete părăsise țara: plata birjei 20 lei 10 parale, vin pentru 13 zile 13 lei și, în două rânduri, fructe de 2 lei 10 parale, total 35,20 lei.
29. **Ibidem**.
30. **Ibidem**, p.21.
31. [Ulysse de Marsillac], "**Voyage du Prince**", *La Voix de la Roumanie*, No. 32/30 Juin 1864: "Mr. Preziosi had also the honour to present his magnificent collection to His Highness, who graciously congratulated this gifted artist".
32. Arhivele Nationale Istorice Centrale (ANIC) [The National Central Historical Archives], Casa Regala [the Royal House], folder 60/1866, page 11
33. Alin Ciupală - **Romanians and Europe. Romania's participation to the World Exhibition in 1867**, in the volume **The Time of History II, in onorem emeriti Dinu C. Giurescu**, University of Bucharest, Faculty of History, Bucharest, 1998, p.185-203; Laurențiu Vlad - **Images of National Identity. Romania and the World Exhibitions in Paris 1867-1937**, Meridiane Publishing House, Bucharest, 2001, pp. 22-51.
35. Al. Busuioceanu , **Acuarelele lui Preziosi (Preziosi's Watercolours)**, **op.cit.**, pp.12, 16, entry 13; Idem., **Preziosi, op.cit.**, p.8.
36. V.A.U[rechia] , "**Expozițiunea de Opere artistice la la Museu**", ("The Exhibition of Artistic Works at the Museum"), *Adunarea Națională*, nr.17/6 July 1869.
37. M.N. Rusu , "**Szathmari and Preziosi**", in *Viața studentească* " nr.38 (958)/21 September 1983, p.8.
38. *We express in this way all our gratitude to Ian Graham, archeologist at Peabody Museum, Harvard University, Massachusetts, U. S. A., who generously offered us this image found in Pars Tulgaci's work **The Role of the Dedian Family in Ottoman Social, Economic and Political Life**, Istanbul, 1993. We are indebted to Count Josef John Preziosi from Mosta, Malta, who is the artist's great-great-grandnephew, for in early January 2003, a few weeks prior to the printing of this work, he very kindly offered us the painter's portrait. For this we are deeply grateful. The portrait is a carte-de-visite picture taken at a different period of the artist's life. According to this photograph from the family collection, the painter sported side whiskers and a moustache when he was in his prime, but later, as seen in the other*

De aici se vede că plasticianul se respecta și-și făcea tabietul chiar și atunci când era departe de casă, nerenunțând la vinul de masă și la fructe. (**Ibidem**, fila 320)

41. **Idem**, dosar 77/1867, vol. II, filele 35, 35 verso, 36, 36 verso.

Suntem recunoscători domnului drd. Marian Constantin de la Muzeul Național Cotroceni pentru semnalarea acestui document și a următoarelor din dosarul mai sus menționat.

42. **Ibidem**, filele 37, 37 verso, 38, 38 verso

43. **Ibidem**, filele 33, 33 verso, 34

44. **Idem**, dosar 126/1869, filele 226, 226 verso. Pentru semnalarea acestui document îi suntem îndatorați tot domnului drd. Marian Constantin de la Muzeul Național Cotroceni, căruia îi exprimăm întreaga noastră recunoștință.

45. **Ibidem**, fila 228

46. **Ibidem**, filele 87, 89

47. **Memoriile Regelui Carol I al României – de un martor ocular**, Editura Scripta, București, 1992, vol. I, pp. 312,315

48. A.N.I.C., Casa Regală, dosar 126/1869, filele 224-225

49. "Adunarea Națională" Nr.15/29 Iunie 1869; "Secolul" nr.17/4 Iulie 1869: "Măria Sa Domnul a binevoit a autoriza espozițiunea la muzeul național a mai multor obiecte de artă din colecțiunea Măriei Sele și anume: tablouri și aquarelle de maeștri renumiți, cu atât mai interesante publicului român cu cât ele represint mai exclusiv typuri și vedute românești; pe urmă mobile de stejar sculptate cu o artă remarcabilă și, în fine, o garnitură de odoruri bisericești d'o rară frumusețe, comandate de înălțimea Sea Domnul la St. Petersburg și destinată ca dar sântei mitropolii din București. (...)"

50. V.A.U[rechia] – **Esopozițiunea de Opere artistice de la Museu, op.cit.**

51. **Idem – Esopozițiunea de Opere artistice de la Museu (II)**, "Adunarea Națională" nr.19/13 Iuliu 1869

52. Petre Oprea – **Societăți artistice bucureștene**, Editura Meridiane, București, 1969, p.11

53. **Catalog de obiectele ce figurează la Esopozițiunea Publică din**

picture, he grew a full beard.

39. *Arhivele Naționale Istorice Centrale (A.N.I.C.), [The National Central Historical Archives], Casa Regală [The Royal House], folder 90/1868, page 240.*

40. **Ibidem**, page 269.

41. **Idem**, folder 77/1867, vol. II, pages 35, 35 verso, 36, 36 verso. *We are very grateful to Mr. Marian Constantin at the Cotroceni National Museum for bringing to our attention this document and the following ones from the above mentioned folder.*

42. **Ibidem**, pages 37, 37 verso, 38, 38 verso.

43. **Ibidem**, pages 33, 33 verso, 34.

44. **Idem**, folder 126/1869, pages 226, 226 verso. *For bringing this document to our attention we express all our gratitude to the same Mr. Marian Constantin at the Cotroceni National Museum.*

45. **Ibidem**, page 228.

46. **Ibidem**, pages 87, 89.

47. **The Memoirs of King Carol I of Romania – by an Eyewitness**, Editura Scripta, București, 1992, vol. I, pp. 312, 315

48. A.N.I.C. [The National Central Historical Archives], Casa Regală [The Royal House], folder 126/1869, pages 224-225.

49. "Adunarea Națională" Nr.15/29 July 1869; "Secolul" nr.17/4 July 1869: "His Highness agreed to allow the display at the National Museum of several art objects from his own collection, namely: paintings and watercolours by famous artists, the more interesting to the Romanian public as they represent exclusively Romanian characters and Romanian landscapes; then, oak furniture made with remarkable art; and finally, ecclesiastical objects and sacerdotal attire ordered by His Highness from St. Petersburg and given as a gift to the sacred Metropolitan Church in Bucharest. (...)"

50. V.A.U[rechia], "**Esopozițiunea de Opere artistice de la Museu**", ["The Exhibition of Artistic Works at the Museum"], **op.cit.**

51. **Idem**, "**Esopozițiunea de Opere artistice de la Museu**", ["The Exhibition of Artistic Works at the Museum"] (II), "Adunarea Națională" nr.19/13 July 1869.

- 1873, Societatea Amicilor Belelor Arte din România, Typografia Thiel & Weiss, București, 1873, pp.12-14
54. Gh.Opreșcu – **Grafica românească în secolul al XIX-lea**, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1942, vol. I, p.41; **Idem – Carol Popp de Szathmary desinator, op.cit.**, p.9; **Idem – Pictorii din familia Szathmary, op.cit.**, p.70
55. Marin Nicolau-Golfin – **Între Preziosi și Szathmary, op.cit.**, p.79; **Idem- Amedeo Preziosi, op.cit.**, pp.23-24
56. A.N.I.C., Casa Regală, dosar 126/1869, fila 296
57. **Ibidem**, fila 300
58. **Idem**, dosar 90/1868, fila 284
59. **Idem**, dosar 126/1869, filele 24, 92, 266
60. **Idem**, dosar 132/1869, fila 92
61. **Ibidem**, fila 1
62. Adrian-Silvan Ionescu – **Artă și document**, Editura Meridiane, București, 1990, pp.185-196
52. Petre Oprea, **Societăți artistice bucureștene**, [Artistic Societies in Bucharest], Meridiane Publishing House, Bucharest, 1969, p.11.
53. **Catalog de obiectele ce figurează la Esposițiunea Publică din 1873**, [The Catalogue of Objects Presented in the Public Exhibition of 1873], Societatea Amicilor Belelor Arte din România, Typografia Thiel & Weiss, Bucharest, pp.12-14.
54. Gh.Opreșcu, **Grafica românească în secolul al XIX-lea**, [Romanian Graphic Art in the 19th Century] Fundația Regală pentru Literatură și Artă, Bucharest, 1942, vol. I, p.41; **Idem, "Carol Popp de Szathmary desinator" ["Carol Popp de Szathmary, the Graphic Artist"], op.cit.**, p.9; **Idem, "Pictorii din familia Szathmary", ["Painters from the Szathmary Family"], op.cit.**, p.70
55. Marin Nicolau-Golfin, **"Între Preziosi și Szathmary" ["Between Preziosi and Szathmary"], op.cit.**, p.79; **Idem, Amedeo Preziosi, op.cit.**, pp.23-24.
56. A.N.I.C. [The National Central Historical Archives], Casa Regală [The Royal House], folder 126/1869, page 296.
57. **Ibidem**, page 300.
58. **Idem**, folder 90/1868, page 284.
59. **Idem**, folder 126/1869, pages 24, 92, 266.
60. **Idem**, folder 132/1869, page 92.
61. **Ibidem**, page 1.
62. Adrian-Silvan Ionescu, **Artă și document**, [Art and Document], Meridiane Publishing House, Bucharest, 1990, pp.185-196.

ANEXA
Acuarele pentru albumul A.S.Prințul Carol I al României

Prima expediere
25 noiembrie 1868

Intrarea în biserică, Vălenii de Munte	fr[anci] 400
O piață la București	600
Primirea A.S. la Bălănești	500
Peisaj (Prahova)	400
O țărancă	300
Idem	300
	franci 2500

A doua expediere
8 martie 1869

Târg la Buzău	fr[anci] 1000
Cotroceni	600
Călugărițe la Sf. Gheorghe	600
Secerătorii	500
Sf. Spiridon	400
Țărancă	250
Surugii la Obor	350
Slânic	700
Țărancă	300
Grup de costume	400
Vedere generală a Bucureștilor	1200
	franci 6300
	franci 8800

A treia și ultima expediere

Obor, piața de vite	fr[anci] 1000
Întoarcerea de la târgul din Buzău	800
Bărăția	500
Radu Vodă	400
Stavropoleos	700
Dâmbovița (Scăldători)	500
A.S. în Carpați	1000
Țigani	500
Peisaj, Vălenii de Munte	400
O piață la București	500
Peisaj (Sinaia)	600
Bucureștii [văzuți] din [Turnul] Colțea	400
Măgurele (sic – Schitu Măgureanu)	400
	franci 16500

În luna martie 1869 am primit aconto franci 5000.
Preziosi

(Arhivele Naționale Istorice Centrale, Casa Regală, dosar 126/1869, filele 126 – 126 verso)

- xxx. **Album de Voyage. Des artistes en expedition au pays du Levant**, Association Français d'Action Artistique, Paris, 1993
- xxx. **Catalogul de obiectele ce figurează la Expozițiunea Publică din 1873**, Societatea Amicilor Belelor Arte din România, Tipografia Thiel & Weiss, București, 1873
- xxxx. **Pictori documentariști în colecția Castelului Peleş – Amedeo Preziosi, Carol Szathmari, Emil Volkens**, catalog de expoziție, Muzeul Național Peleş, decembrie 2002 – ianuarie 2003
- Bădăuță, Al. – **Bucureștii în 1869 de Preziosi**, "Luna Bucureștilor", București [1935]
- Brătulescu, Victor – **Vechi vederi bucureștene**, Comisiunea Monumentelor Istorice, București, 1935
- Busuioceanu, Al. – **Acuarele lui Preziosi**, "Studii italiene" nr. 1/ 1934
- Busuioceanu, Al. – **Preziosi**, Collection Apollo, Editions Marvan, Bucarest, 1935
- Corbu, Adrian; Oprescu, Horia, – **Bucureștii vechi. Documente Iconografice**, Atelierele "Cartea Românească", București, f.a.
- Cutajar, Dominic – **Amadeo Preziosi: Exceptional Artist of the Orient**, "Treasures of Malta" vol.2, nr. 2/Easter 1996
- Drăguț, Vasile; Florea, Vasile; Grigorescu, Dan; Mihalache, Marin – **Pictura românească în imagini**, Editura Meridiane, București, 1970
- Dewitz, Bodo von; Schuller – Procopovici, Karin – **Die Reise zum Nil, 1849-1850. Maxime du Camp und Gustave Flobert in Ägypten, Palästina und Syrien**, Museum Ludwig / Agfa Photo-Historama, Köln, 1997
- Frunzeți, Ion – **Primii pictori rapsozi ai peisajului românesc. Reacția împotriva academismului**, în **Arta românească în secolul XIX**, Editura Meridiane, București, 1991
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Artă și document**, Editura Meridiane, București, 1990
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Preziosi și prețioșii**, "Cotidianul", nr. 188/ 14 august 1995
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Portrete în istoria artei românești**, "Dorul", nr. 155/decembrie 2002
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Un admirator al României – Conte Amadeo Preziosi**, "Cronica Română", nr. 2958/ 4 octombrie 2002
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Contele Amadeo Preziosi, un pictor maltez printre români**, "Litere, Arte, Idei", Supliment cultural al ziarului "Cotidianul", nr. 45 (249) / 11 noiembrie 2002
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Amadeo Preziosi îndrăgostit de România**, Editura Dorul, Norresundby, Danmark, 2002
- Ionescu, Adrian-Silvan – **Un pic românul Preziosi**, "Magazin Istoric", nr. 4(433) aprilie 2003
- Llewellyn, Briony; Newton, Charles – **The People & Pleaces of Constantinople. Watercolours by Amadeo Count Preziosi 1816-1882**, Victoria & Albert Museum, London, 1985
- Nicolau-Golfin, Marin – **Între Preziosi și Szathmary**, "Revista Muzeelor" nr.1 / 1968
- Nicolau-Golfin, Marin – **Amadeo Preziosi**, Editura Meridiane, București, 1976
- Oprescu, G. – **Carol Popp de Szathmary destinatar**, "Analele Academiei Române", Memoriile Secțiunii literare, Seria a III-a, tom x, memoria II, București 1941
- Oprescu, Ghe. – **Grafica românească în secolul al XIX- lea**, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1942, vol.I
- Oprescu, G. – **Pictorii din familia Szathmary**, "Analecta" nr. 1 / 1943
- Öndeş, Osman – **Kont Amadeo Preziosi: Istanbul asigi ressam**, "Olusum" nr.74 – 75/2002
- Peltre, Christine – **Orientalism in Art**, Abville Press Publishers, New York, London, Paris 1997
- Preziosi – **Stamboul, Recollections of Eastern Life**, Imprimerie Lemercier, Paris, 1858
- Preziosi – **Souvenir du Caïre**, Imprimerie Lemercier, Paris, 1862
- Rusu, M.N. – **Szathmari și Preziosi**, "Viața Studentească" nr. 38 (958) / 21 septembrie 1983
- Spiridon, Sergiu – **Un Preziosi inedit**, "Magazin Istoric" nr 4 (421) / aprilie 2002
- Vida, Mariana – **Incunabile Litografice și exemplare rare din colecția Cabinetului de Desene și Gravuri**, Muzeul Național de Artă al României, București 1999

CĂLĂTORII DOMNEȘTI

ROYAL TRAVELS

1. **Cotroceni,**
20 iulie 1868,
M.N.P.
În catalogul Expoziției Amicilor Belor Arte apare sub titlul
Poștalionul Domnesc
- Cotroceni,**
20 July 1868,
M.N.P.
In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition
this bears the title *The Royal Mail Coach*

2.

Domnitorul Carol I primit într-un sat din Carpați,

7 iulie 1868,

M.N.P.

*În listele autorului apărea sub titlul **Alteța Sa în Carpați**, iar în catalogul Expoziției Amicilor Bellelor Arte sub cel de **Călătoriile M.S. Domnitorului în munți***

Prince Carol I welcomed in a village in the Carpathian Mountains, 7 July 1868,

M.N.P.

*In the author's lists this bears the title **His Highness in the Carpathian Mountains**. In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition it is entitled **The Travels of His Highness in the Mountains***

3.

Vizita Domnitorului Carol I la Schitul Sf. Gheorghe din Buzău,

7 iulie 1868,

M.N.P.

Prince Carol I visit at the small nunnery of St. George in Buzău,

7 July 1868,

M.N.P.

4.

Primirea Domnitorului Carol I la Slănic Prahova,
9 iulie 1868,
M.N.P.

Preziosi s-a autoportretizat în partea stângă a lucrării alături de confratele Szathmari.

The Welcoming Ceremony of Carol I at Slănic Prahova,
9 July 1868,
M.N.P.

Preziosi drew his self-portrait in the left part of the painting next to his fellow painter Szathmari.

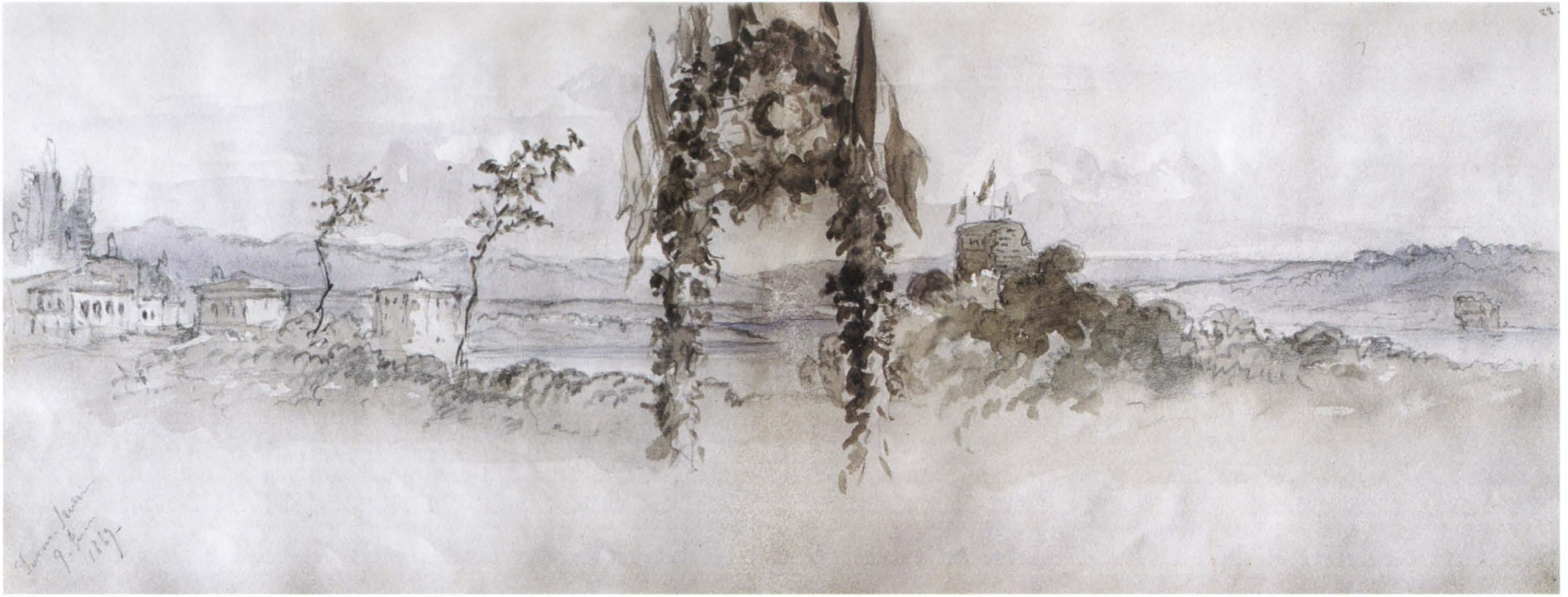
5.

Primirea Domnitorului Carol I la Turnu Severin,
9 iunie 1869,
M.N.P.

În trăsură alături de domnitor se află fratele acestuia, prințul Leopold de Hohenzollern, îmbrăcat civil.

The Welcoming Ceremony of Carol I at Turnu Severin,
9 June 1869,
M.N.P.

In the carriage next to the Prince, one notices his brother Leopold of Hohenzollern, dressed as a civilian.

6.

Turnu Severin,

9 iunie 1869,

M.M.B.

Schiță preliminară a arcului de triumf din verdeță pe sub care urma să treacă domnitorul Carol I.

Turnu Severin,

9 June 1869,

M.M.B.

Preparatory sketch of the triumphal arch made of verdure through which Carol I entered the town.

8.

Palatul Cotroceni,

23 Iulie 1868,

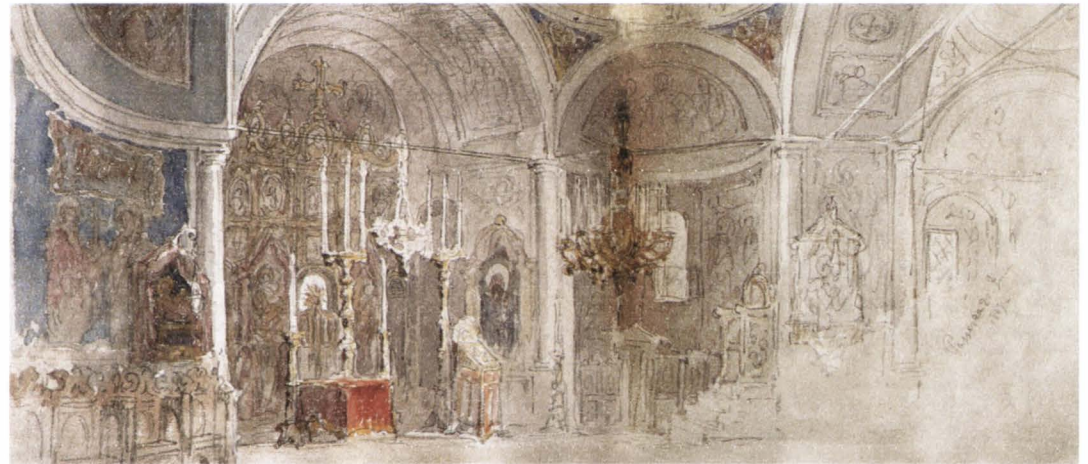
B.A.R.

The Cotroceni Palace,

23 July 1868,

B.A.R.

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://istoria-artei.ro>

7.

Mănăstirea Pasărea,

20 iunie 1869,

M.M.B.

Schiță preliminară pentru compoziția cu vizita domnitorului Carol I la acel lăcaș de cult.

The Pasărea Monastery,

20 June 1869,

M.M.B.

Preparatory sketch for the composition illustrating Prince Carol I visit to the same worship place.

9.

Vizita domnitorului Carol I la Mănăstirea Pasărea,

20 iunie 1869,

M.N.P.

În catalogul Expoziției Amicilor Belor Arte apare sub titlul **Serbarea** intrării M.S. Domnitorului la Mănăstirea Pasărea.

Prince Carol I visit to the Pasărea Monastery,

20 June 1869,

M.N.P.

In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition this bears the title **Celebrating the entering of His Highness in the Pasărea Monastery.**

B U C U R E Ş T I

B U C H A R E S T

10.

Vedere generală a Bucureștilor de la Filaret,

1 iulie 1868,

M.N.A.

În extrema stângă se vede, pe deal, Mitropolia, iar în mijloc biserica Sf. Spiridon Nou.

General view of Bucharest, as seen from the Filaret Hill,

1 July 1868,

M.N.A.

In the left corner one can notice the Metropolitan Church on the hill and St. Spiridon the New's Church in the center.

11. **Panorama Bucureștilor,**

1 iulie 1868,

M.N.A.

Aceasta a fost cea mai scumpă lucrare a lui Preziosi figurând în listele sale cu prețul de 1200 franci.

General view of Bucharest,

1 July 1868,

M.N.A.

This was the most expensive work by Preziosi, worth 1200 francs, according to his inventory lists.

12. *Panorama Bucureștilor,*
18 iunie 1869,
M.M.B

General view of Bucharest,
18 June 1869,
M.M.B

13. *Bucureștii văzuți din Turnul Colței,*

22 iulie 1868,

M.N.A.

Turnul Colței a fost construit de soldații Regelui Carol al XII-lea al Suediei în 1712 și demolat în 1888. Vedere spre sud, spre Turnul Bărăției și Sf. Gheorghe.

Bucharest as seen from the Colțea Tower,

22 July 1868,

M.N.A.

The Colțea Tower was built by the soldiers of King Charles XIIth of Sweden in 1712 and was demolished in 1888. A view from the south, to the Bărăția Tower and St. George's Church.

14.

Bărăția,

2 iulie 1868,

M.N.A.

În catalogul expoziției Amicilor Belor Arte apare sub titlul **O stradă din București (strada Bărăția)**. De remarcat în apropierea turnului Bărăției biserica Sf. Gheorghe Vechi.

Bărăția,

2 July 1868,

M.N.A.

In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition this bears the title **A Street in Bucharest (The Bărăția Street)**. One can notice St. George the Old's Church next to the Bărăția Tower

15.

Schitu Măgureanu,

14 iulie 1868 (greșit localizat de autor drept

Măgurele),

M.N.A.

Schitu Măgureanu,

14 July 1868

(wrongly located by the author as **Măgurele),**

M.N.A.

16. *Stavropoleos,*
24 iulie 1868,
M.N.A.

The Stavropoleos Church,
24 July 1868,
M.N.A.

17. *Intrarea Bisericii Sf. Nicolae Șelari,*
3 iunie 1869,
M.M.B

Entering the St. Nicholas Church, Șelari,
3 June 1869,
M.M.B

18. *Biserica Sărindar,*
2 iunie 1869,
M.M.B.

Acest lăcaș se afla pe locul actualului Cerc Militar Național de pe Calea Victoriei.

The Sărindar Church,
2 June 1869,
M.M.B.

This place of worship was located on the present site of the National Military Club on the Calea Victoriei.

19.
Biserica Batiștei,
23 iunie 1869,
M.N.A.

The Batiștei Church,
23 June 1869,
M.N.A.

20.

Pod peste pârâul Bucureștioara [afluent, astăzi dispărut, al Dâmboviței],
18 iunie 1869,

M.N.A.

Pârâul Bucureștioara izvoră în zona actuală a parcului Icoanei, traversa mahalaua Batiștei și se vărsa în Dâmbovița în dreptul Pieței Unirii.

A bridge over the Bucureștioara [a once tributary stream of the Dâmbovița],
18 June 1869,

M.N.A.

The Bucureștioara had its springs in the area of the Icoanei Park, crossed the Batiștei neighbourhood and flowed into the Dâmbovița in the area of the Unirii Square.

21. *Dâmbovița în dreptul bisericii Radu Vodă,*
29 iunie 1868,
M.N.A.

The Dâmbovița River in front of Radu Vodă Church,
29 June 1868,
M.N.A.

22.

Dâmbovița,
15 iulie 1868,
M.N.A.

În listele autorului apare sub titlul **Dâmbovița (Scaldători)**. " Ceea ce frapează pe străinul care asistă la aceste exerciții nautice - nota Ulysse de Marsillac despre amatorii de băi estivale în Dâmbovița - este completă lipsă de pudoare ce-i caracterizează pe scaldătorii de ambe sexe. (...) în plină stradă, sub ochii pietonilor care trec neincetată pe poduri, ești uimit să vezi bărbați și femei în costumul lui Adam și al Evei, dinaintea apariției frunzei de viță, zbunguindu-se fără nici cea mai mică grijă și cu certitudine, fără cel mai mic sentiment că fac lucruri nemaiauzite într-o țară civilizată" ("La Voix de la Roumanie" no. 37/5/17 octobre 1861).

The Dâmbovița River,
15 July 1868,
M.N.A.

In the author's list, this bears the title **Dâmbovița (Swimmers)**. "What amazes the foreigner that witnesses such swimming exercise," wrote Ulysse de Marsillac about the lovers of a good summer swim in the Dâmbovița, "is the total lack of any sense of shame on the part of the swimmers of both sexes. (...) In the middle of the street, under the very eyes of the passers-by that cross the bridges at all times, you are shocked to see men and women with no garment whatsoever, swimming carelessly and definitely having no sense of doing something unheard of in a civilized country." ("La Voix de la Roumanie" no. 37/5/17 octobre 1861).

23.

Dâmbovița, apă dulce,

15 iulie 1868,

B.A.R.

Titlul, ales de autor dintr-un catren local de largă circulație, este plin de ironie la adresa apei potabile în care se scăldau "naiadele" de periferie și pe care sacagii urmau să o comercializeze populației.

The Dâmbovița's sweet water,

15 July 1868,

B.A.R.

The title was chosen by the author on the basis of a rhyme that circulated widely and was meant as an irony directed at the water in which the suburbs "belles" swam and which was going to be sold by peddlers to the population of the city.

24. **Colentina,**
21 iunie 1869,
M.M.B.

Colentina,
21 June 1869,
M.M.B.

25. **Colentina,**
15 iunie 1869,
M.M.B.

Colentina,
15 June 1869,
M.M.B.

M O Ţ I , T Â R G U R I

M O Ţ I , T H E F A I R S

26.

Târg în București,

27 iunie 1868,

M.N.P.

În listele autorului apare sub titlul *O piață la București.*

Fair in Bucharest,

27 June 1868,

M.N.P.

In the author's list this bears the title *A Market in Bucharest.*

27.

Piață din București,
22 iulie 1868,
M.N.P.

O schiță preliminară în creion, pentru această compoziție se află la Muzeul Militar Național; din ea lipsesc sacaua din prim plan, domnii și doamnele elegante ca și țărancă cu cobiliță din dreapta, iar din stânga, coșașii și țărani.

A Market in Bucharest,
22 July 1868,
M.N.P.

A pencil preparatory sketch for this composition is housed in the National Military Museum; missing in it are the foreground water container, the elegant ladies and gentlemen, the peasant women with their poles on the right and the reapers and peasant women on the left.

28. *Obor, târg de animale*
30 iunie 1868,
M.N.A.

The cattle fair,
30 June 1868,
M.N.A.

29. *Măcelărie în București,*
3 iunie 1869,
M.M.B.

Butcher shop in Bucharest,
3 June 1869,
M.M.B.

▲
30. *Piața Ghica în București,*
2 iunie 1869,
M.M.B.

The Ghica Square in Bucharest,
2 June 1869,
M.M.B.

31. *Târgul Moșilor,*
▼ 13 iunie 1869,
M.M.B.

The Moși May Fair,
13 June 1869,
M.M.B.

32. *Piața de pește din București,*
4 iunie 1869,
M.N.A.

Pentru uriașul somn din prim plan autorul făcuse un studiu în caietul de schițe.

The fish market of Bucharest,
4 June 1869,
M.N.A.

For the huge sheat fish in the foreground the artist drew a preliminary study in his sketchbook.

33. *Piața de pește din București,*
4 iunie 1869,
M.M.B.

The fish market of Bucharest,
4 June 1869,
M.M.B.

34. **Târgul Moșilor,**
13 iunie 1869,
M.M.B.

Cărciuma "La Fritz cel Mare" cu lăutarii care cântă dimineața ei pentru a strânge mușterii.

The Moși May Fair,
13 June 1869,
M.M.B.

"At Big Fritz" Tavern, with fiddlers playing in front of it to draw customers.

35. **Moși,**
14 iunie 1869,
M.N.P.

Compoziția finală în care au fost incluse mai multe personaje schițate inițial, separat.

Moși,
14 June 1869,
M.N.P.

The final composition in which several characters initially sketched separately were included in the end.

36. *Țărani veniți la Târgul Moșilor,*
M.M.B.

Peasants at the
Moși May Fair,
M.M.B.

37. *Țăranca și călugărița la Târgul Moșilor,*
14 iunie 1869,
M.M.B.

A woman peasant and a
nun at the *Moși* May Fair,
14 June 1869,
M.M.B.

38. *Moși,*
14 iunie 1869,
M.N.P.

The *Moși* May Fair,
14 June 1869,
M.N.P.

39. **Târgul Moșilor, vedere generală**
14 iunie 1869,
M.M.B.

The Moși May Fair, general view,
14 June 1869,
M.M.B.

40. **Târgul Moșilor,**
14 iunie 1869,
M.M.B.
Țigani rudari care își
comercializează albiile din lemn.

The Moși May Fair,
14 June 1869,
M.M.B.
Gipsy carpenters selling their
wooden tubs.

41. **Târgul Moșilor,**
14 iunie 1869,
M.M.B.
Negustori turci de brațari.

The Moși May Fair,
14 June 1869,
M.M.B.
Turk merchants selling
bracelets

42. **Târgul Moșilor,**
15 iunie 1869,
M.M.B.

The Moși May Fair,
15 June 1869,
M.M.B.

Târgul Moșilor,

14 iunie 1869,

M.M.B.

În stânga niște negustori de
donițe iar în dreapta, sub
umbrelă, un turc vânzător de
răcoritoare.

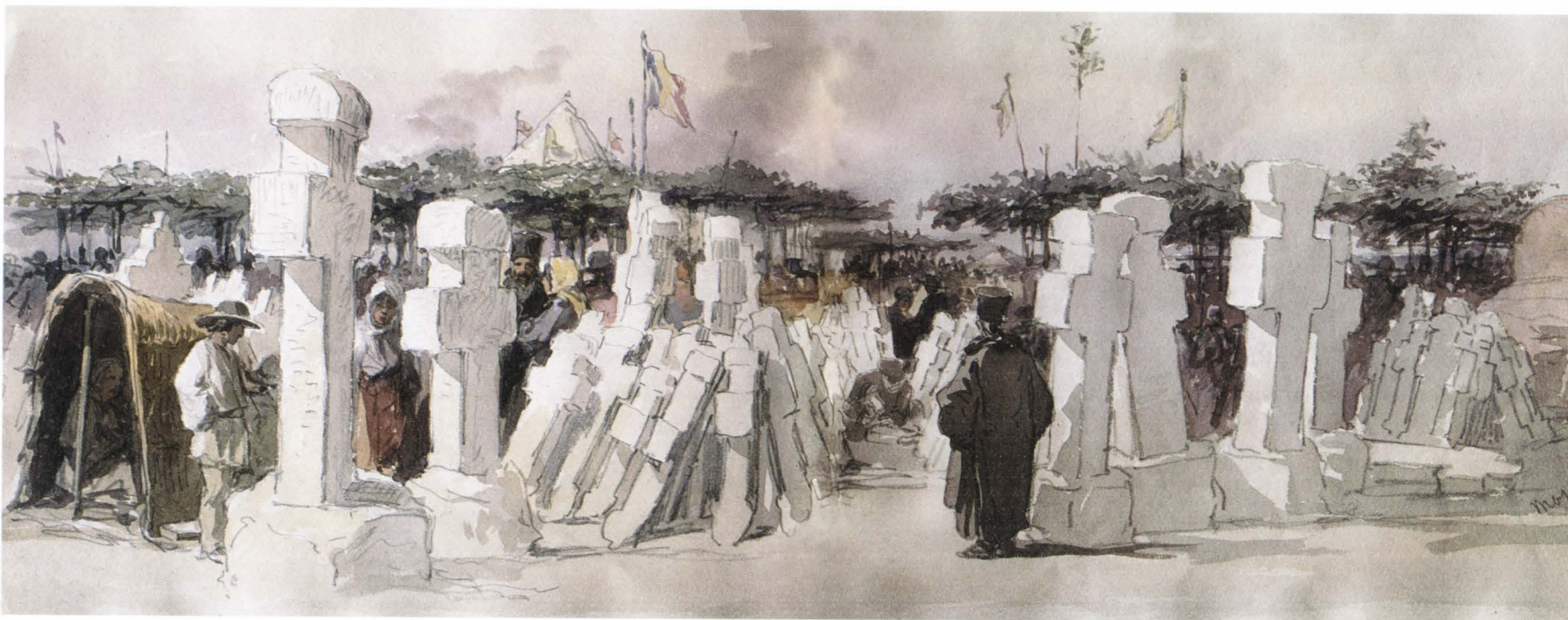
The Moși May Fair,

14 June 1869,

M.M.B.

On the left, peddlers selling
wooden pails, on the right,
under the umbrella, a Turk
peddling refreshments.

Moși 14. Iunie
1869.

44. **Târgul Moșilor,**

15 iunie 1869,

M.M.B.

Negustor de cruci de piatră.

Moși May Fair,

15 June 1869,

M.M.B.

A peddler selling stone crosses.

45. *Călușari la Târgul Moșilor,*
17 iunie 1869,
M.M.B.

Călușari dancers at the Moși May
Fair,
17 June 1869,
M.M.B.

46. **Târgul Moșilor,**
17 iunie 1869,
M.M.B.

Vizita anuală a principelui Carol I la Târgul Moșilor - acesta apare în mijlocul compoziției întâmpinat de prelați și de oficialități.

The Moși May Fair,
17 June 1869,
M.M.B.

The yearly visit made by Prince Carol I at the May Fair. One can see him in the middle.

47. **Târg la Buzău,**
5 iulie 1868,
M.N.P.

În catalogul Expoziției Amicilor Belor Arte apare sub titlul **Bâlcii Drăgaica (Buzău).**

The Fair in Buzău,
5 July 1868,
M.N.P.

In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition this bears the title **Bâlcii Drăgaica (Buzău).**

48. *Întoarcerea de la Târgul din Buzău,*
5 iulie 1868,
M.N.A.

The Return from the Fair in Buzău,
5 July 1868,
M.N.A.

49. *Piața la Râmnicu Vâlcea,*
29 iunie 1869,
M.N.P.

The market in Râmnicu Vâlcea,
29 June 1869,
M.N.P.

P E D U N Ă R E

O N T H E D A N U B E

▲
50.

Dunărea,
8 iunie 1869,
M.M.B.

The Danube
8 June 1869,
M.M.B.

▼
51.

Dunărea,
8 iunie 1869,
M.M.B.

The Danube
8 June 1869,
M.M.B.

▲

52.

Dunărea la Turnu Măgurele,
8 iunie 1869,
M.M.B.

The Danube at Turnu Măgurele,
8 June 1869,
M.M.B.

53.

▼ **Lompalanca,**
8 iunie 1869,
M.M.B.

53. Lompalanca,
8 June 1869,
M.M.B.

▲

54.

Vidin,
9 iunie 1869,
M.M.B.

Vidin,
9 June 1869,
M.M.B.

▼

55.

Cladova,
9 iunie 1869,
M.M.B.

Pe Dunăre se vede iahtul princiar "Ștefan cel Mare"
cu marele pavoaz ridicat.

Cladova,
9 June 1869,
M.M.B.

The prince's ship, the "Stephen the Great," can be
seen on the Danube with the great flag hoisted.

▲
56. *Vârciorova,*
10 iunie 1869,
M.M.B.

Vârciorova,
10 June 1869,
M.M.B.

57. *Vârciorova, graniță românească,*
▼
10 iunie 1869,
M.M.B.

Vârciorova, the Romanian border,
10 June 1869,
M.M.B.

▲
58. *Porțile de fier,*
10 iunie 1869,
M.M.B.

The Iron Gates,
10 June 1869,
M.M.B.

59. ▼ *Turnu Severin,*
10 iunie 1869,
M.M.B.

Turnu Severin,
10 June 1869,
M.M.B.

▲
60. **Cerneți,**
10 iunie 1869,
M.M.B.

Cerneți,
10 June 1869,
M.M.B.

▼
61. **Cerneți,**
10 iunie 1869,
M.M.B.

Cerneți,
10 June 1869,
M.M.B.

62. **La bordul iahtului "Ștefan cel Mare",**
10 iunie 1869,
M.M.B.
Oficialitățile și mulțimea așteaptă coborârea
domnitorului la Turnu Severin.

Aboard the "Stephen the Great",
10 June 1869,
M.M.B.
The officials and the crowd are waiting for the Prince's arrival
at Turnu Severin.

CĂLĂTORII ÎN ȚARĂ

VOYAGES IN THE COUNTRY

63. *În lunca Argeşului,*
26 iunie [18]69,
M.M.B.

In the Argeş waterside,
26 June [18]69,
M.M.B.

64. *Biserica Episcopală din Curtea de Argeş,*
1869,
M.N.A.

Un crochiu pentru bătrânul călugăr din prim plan se găseşte în caietul de schiţe.

The Bishop's Church in Curtea de Argeş,
1869,
M.N.A.

A croquis of the old monk in the foreground is included in the sketchbook.

65. **Curtea de Argeș,**

25 iunie 1869,

M.M.B.

Vederea bisericii episcopale luată din exteriorul incintei care încă mai exista la acea dată, înaintea lucrărilor de restaurare ale arh. Lecomte du Nouy în timpul cărora aceasta a fost demolată.

The Curtea de Arges Church,

25 June 1869,

M.M.B.

The view of the Bishop's Church is taken from the outside of the enclosing still extant at the time, that is, before the restoration work conducted by Lecomte du Nouy during which it was demolished.

66. **Trecerea Oltului,**

4 iulie 1869,

M.N.A.

Crossing the Olt River,

4 July 1869,

M.N.A.

67. **Mănăstirea Cozia,**
28 iunie 1869,
M.N.A.
The Cozia Monastery,
28 June 1869,
M.N.A.

68. **Cozia,**
28 iunie 1869,
B.A.R.
Schiță preliminară în creion pentru compoziția finală.
Cozia,
28 June 1869,
B.A.R.
Preliminary pencil sketch for the final composition

69. **Mănăstirea Surpatele, Vâlcea,**
30 iunie 1869,
M.N.A.

The Surpatele Nunnery, Vâlcea,
30 June 1869,
M.N.A.

70. **Călugări la Bistrița,**
1 iulie 1869,
M.N.A.

Monks at Bistrița,
1 July 1869,
M.N.A.

71. **Mănăstirea dintr-un lemn,**
3 iulie 1869,
M.N.A.

The One-Tree Church,
3 July 1869,
M.N.A.

72. **Călugări, Hurez,**
2 iulie 1869,
M.M.B.   **Monks, Hurez,**
2 July 1869,
M.M.B.

73. **Hurez,**
 2 iulie 1869,
 M.N.P.

Hurez,
 2 July 1869,
 M.N.P.

75. **Intrarea în biserică, Vălenii de Munte**
 8 iulie 1868,
 B.A.R.

Entering the Church at Vălenii de Munte,
 8 July 1868,
 B.A.R.

74. **Prahova,**
 10 iulie 1868,
 M.N.A.

Dificultățile călătoriei cu diligența sunt admirabil șarjate de autor: vehiculul incomod și neîncăpător obligă pe o călătoare să-și scoată picioarele pe fereastră; pasagerii mai săraci voiajază la spate iar bagajele - inclusiv păsări domestice - sunt încărcate pe acoperiș.

Prahova,
 10 July 1868,
 M.N.A.

The difficulties of travelling by coach are masterly rendered by the author: the uncomfortable and unspacious vehicle makes a woman traveller stick her feet through the window; the poorer travellers sit at the back, while the luggage, that includes some domestic fowl, is placed on the top.

76. **Bărăția din Câmpulung - La Roumanie par Preziosi,**
 1869,
 M.N.A.

The Bărăția of Câmpulung - La Roumanie par Preziosi,
 1869,
 M.N.A.

77. **Mănăstirea Sf. Gheorghe Buzău - La Roumanie par Preziosi,**
 7 iulie 1869,
 M.N.A.

St. George's Nunnery in Buzău - La Roumanie par Preziosi,
 7 July 1869,
 M.N.A.

C O S T U M E

C O S T U M E S

78.

Surugii,

30 iunie 1868,

M.N.A.

“Îmbrăcați numai în flori” – cum îi zugrăvea D. Teleur – surugii aveau acea lejeritate cavalerască și curtenie îndatoritoare care îl făceau pe Xavier Hommaire de Hell să-i asemene cu “niște muschetari cu armele la îndemână”. Costumul lor plin de cusături cu arnici fusese reglementat drept uniformă în 1865. În acuarela lui Preziosi doar doi sunt surugii, cei din stânga, îmbrăcați mai simplu, cu cămașa albă și bici cu codrișcă lungă, este vizitiu.

Postillions,

30 June 1868,

M.N.A.

“Fully dressed in flowers,” as D. Teleur depicted them, postillions had a kind of chivalry ease and courteous kindness that once made Xavier Hommaire de Hell liken them to “musketeers with their weapons ready at hand.” Their costume with many threads had been established as a uniform in 1865. In Preziosi’s watercolour only two of the figures are postillions; the figure on the left, wearing a simpler outfit and a white shirt and carrying a whip is a coachman.

79. **Oltean cu cireșe,**
București,
5 iunie 1869,
M.M.B.

**Cherries seller from
Oltenia (Little Wallachia),**
Bucharest,
5 June 1869,
M.M.B.

80. **Negustori ambulanți,**
București,
5 iunie 1869,
M.M.B.

Peddlers,
Bucharest,
5 June 1869,
M.M.B.

81. **Tărăncă,**
nelocalizat și nedatat,
M.N.A.

Peasant woman,
unlocalized and undated,
M.N.A.

82. **Tipuri din București:**
*Doi târgoveți, o țigancă vânzătoare de zarzavat, un
preot și trei negustori ambulanți,*
2 iunie 1869,
M.M.B.

Bucharest types:
Two city dwellers, a gipsy women selling greens, a
priest and three peddlers,
2 June 1869,
M.M.B.

83. *Tipuri din București,*
1 iunie 1869,
M.M.B.

Bucharest types,
1 June 1869,
M.M.B.

84. *Țigani spoitori,*
2 iunie 1869,
M.M.B.

Gipsy tinsmiths,
2 June 1869,
M.M.B.

85. *Tipuri din București: țărancă cu
cobiliță, bărbat cu doniță, doi
lipoveni și un plăcintar,*
1 iunie 1869,
M.M.B.

**Bucharest types: peasant woman
with a pole, man with a pail, two
Lippovan men and a pie seller,**
1 June 1869,
M.M.B

86. *Țărănci tinere,*
Argeș,
26 iunie 1869,
M.M.B.

Young peasant women,
Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

88. *Vânzătoare de ciuperci,*
Râmnicu Vâlcea,
3 iulie 1869,
M.M.B.

88. Young women selling
mushrooms,
Râmnicu Vâlcea,
3 July 1869,
M.M.B.

87. *Țărănci tinere,*
Hurez,
2 iulie 1869,
M.M.B.

Young peasant
women,
Hurez,
2 July 1869,
M.M.B.

89.

Țărănci din Daia,

7 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant women from Daia,

7 June 1869,
M.M.B.

90.

Țărăncă la Turnu Severin,

10 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant woman at Turnu Severin,

10 June 1869,
M.M.B.

91. *Țărani la Turnu Severin,*
9 iunie 1869,
M.M.B.

Peasants at Turnu Severin,
9 June 1869,
M.M.B.

92. *Țărănci la Turnu Severin,*
9 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant women at Turnu Severin,
9 June 1869,
M.M.B.

93.

Hora,
Argeș,
26 iunie 1869,
M.M.B.

The "Hora" dance,
Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

94. **Țărani din Argeș,**
26 iunie 1869,
M.N.A.

Peasants from Argeș,
26 June 1869,
M.N.A.

95. **Grup de țărani din Argeș,**
nedatat,
M.N.P.

*Această lucrare apare în listele autorului sub titlul **Grup de costume** iar în catalogul Expoziției Amicilor Belelor Arte **Grup de țărani la Argeș***

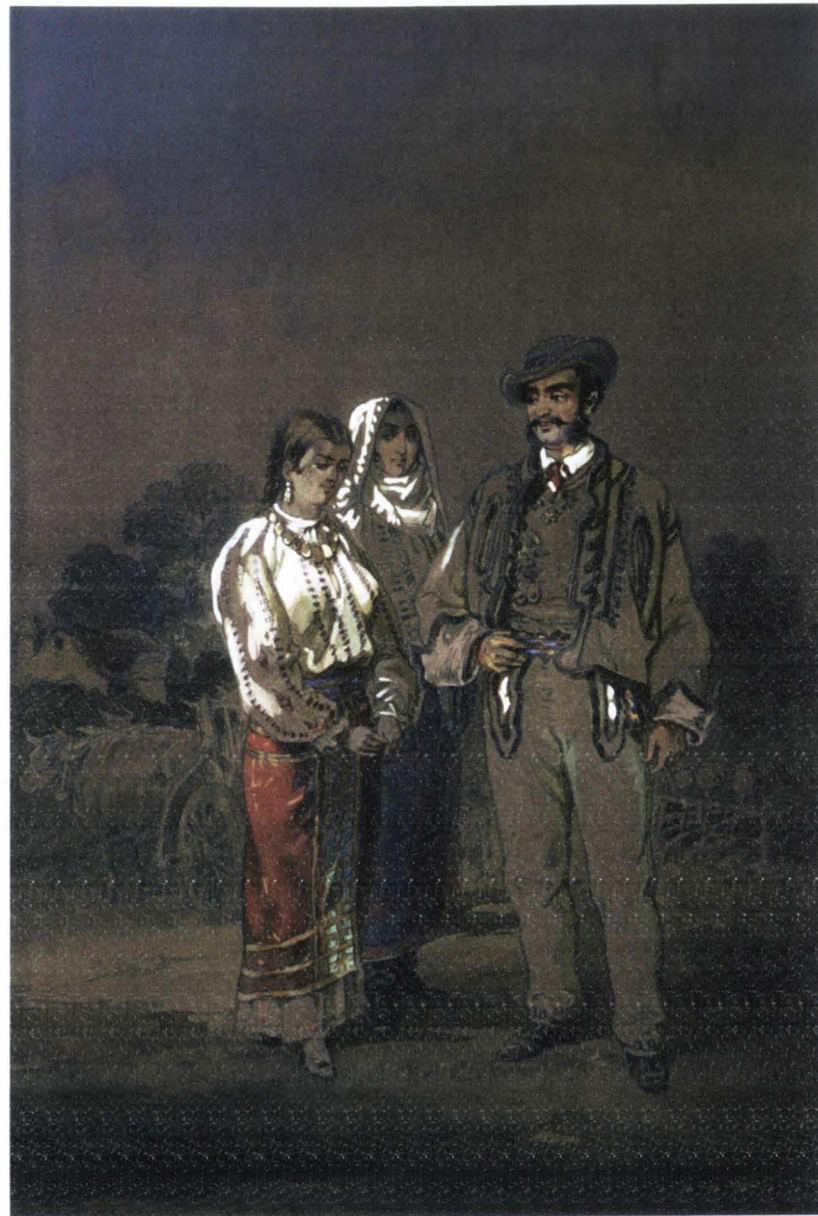
Group of peasants from Argeș,
undated,
M.N.P.

*In the author's list, this bears the title **Group of costumes** and in the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition it has the title **Group of peasants at Argeș.***

96. **Țărani din Cîmpulung,**
4 iulie 1869,
M.N.A.

Peasants from Cîmpulung,
4 July 1869,
M.N.A.

97. **Țărani din Mușetești,**
Muscel,
4 iulie 1869,
M.N.A.

Bărbatul pare mai degrabă un vechil care imită moda orășenească prin favoriții și mustața îngrijită, total neobișnuită pentru săteni - ca și prin palăria pusă strengărește și legătura de gât.

Peasants from Mușetești,
Muscel,
4 July 1869,
M.N.A.

The man looks rather like a bailiff imitating the city fashion by sporting whiskers and a well-groomed moustache, in a way quite uncommon among villagers. This is further strengthened by the way he wears his hat and tie.

98. **Țărani odihnindu-se după coasă,**
1868,
M.N.A.

În catalogul Expoziției Bellel Arte Amicilor apare sub titlul **Țărani după coasă**. După această acuarelă a fost făcută, în 1870, o cromolitografie în Institutul de Arte Grafice Lemerier din Paris.

Peasants taking a rest after reaping,
1868,
M.N.A.

In the catalogue of the Society of the Friends of Fine Arts Exhibition this bears the title **Peasants after reaping**. The watercolour was used for a chromolithograph at the Lemerier Graphic Arts Institute in Paris in 1870.

99. **Secerătorii,**
Cromolitografie,
B.A.R.

The Reapers,
Cromolithograph,
B.A.R.

100.

Țăran,
Argeș,
26 iunie 1869,
M.M.B.

Peasant,
Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

101.

Scripcar,
Argeș,
26 iunie 1869,
M.M.B.

Fiddler,
Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

102.

Dimitra,
Hurez,
2 iulie 1869,
M.M.B.

Dimitra,
Hurez,
2 July 1869,
M.M.B.

103.

Constantina,
Râmnicu Vâlcea,
29 iunie 1869,
M.M.B.

Constantina,
Râmnicu Vâlcea,
29 June 1869,
M.M.B.

105. **Săteni,**
Argeș,
26 iunie 1869,
M.M.B.

Villagers,
Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

104. **Fată bogată din Argeș,**
26 iunie 1869,
M.M.B.

The Rich Girl from Argeș,
26 June 1869,
M.M.B.

106. **Țigani și țărănci,**
Hurez,
2 iulie 1869,
M.M.B.

Gipsies and Peasant women,
Hurez,
2 July 1869,
M.M.B.

Text și Legende / Text & Captions:

Adrian- Silvan Ionescu

Concepție grafică / Graphic Design & Layout:

Tanit Design srl / Mihaela Dulea

Sursa Imaginilor / Photograph credits:

Muzeul Național de Artă al României (M.N.A.)
Muzeul Municipiului București (M.M.B.)
Muzeul Național "Peleş" - Sinaia (M.N.P.)
Biblioteca Academiei Române (B.A.R.)

Redactare / Editing:

Ovidiu Morar
Roxana Enciu

Versiunea engleză / English version:

Constantin Lucian
Ioana Luca
Brenda Walker

Editori / Editors:

Ovidiu Morar
Arpad Harangozo

Contele Amedeo Preziosi
fotografie de Nadar, Paris

Count Amedeo Preziosi
photo by de Nadar, Paris

ISBN: 973-85881-6-2

9 789738 588165